

KÉPVISELŐHÁZ

Előfizetési árak belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 200, egy hóra 70 lej. Magyarországon: Egy évre 50, félévre 25, negyedévre 12.50, egy hónapra 6.50 pengő. — Egyes szám ára Magyarországon 20 fillér.

ORSZÁGOS MAGYARPARTI LAP
XVI. ÉVFOLYAM — 170. SZAM.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj-Kolozsár, Strada Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 5. szám. Telefon: 508. — Levélcím: Cluj, postafiók 101. szám. Kéziratokat senkinek sem küld vissza a szerkesztőség.

Magyarország a kisantantban

Az impériumváltozás után talán először történik meg, hogy a belgrádi parlamentben rokonszenves hangon esik szó Magyarországról. Valamikor ez nem volt szokatlan. A háboru előtt volt egy időszak, amikor magyar és szerb politikusok sürün emlegették a magyarok és szerbek régi történelmi kapcsolatait, a magyar képviselőház Szerbiába kirándult tagjait lobogódiszben, tüntető lelkesedéssel fogadta a szerb főváros és a magyar és szerb barátkozást olyan megkülönböztetett formában, ujjongó demonstráció közepette pecsételték meg, hogy a zsiwiók és éljenek elvegyülésében mindenki azt remélte, hogy a két azonos temperamentumu nemzet meg fogja találni a történelmi erővonalak párhuzamos utját. A tüzes pohárköszöntőkre az egymás keblére való borulás érzékeny jeleneteire azonban alig emlékszik már valaki. A világháboru vértengere ugy elmosta a szerb-magyar rokonszenvet, hogy szinte csodálkozva olvassuk a magyar-jugoszláv kereskedelmi szerződés előadójának beszédét, amely ott folytatta, ahol a budapesti képviselők belgrádi látogatása alkalmával abamaradt.

És ha a történelem lapjait visszaforgatjuk, nemcsak a szerbek magyarbarát érzelmeinek feltámadására találjuk meg az idézésre alkalmas vonatkozásokat, hanem a román és magyar nép elfelejtett érintkezési pontjaira is. Az önálló Románia megteremtésének legtüzetesebb szószólója a nagy Andrássy Gyula volt, a monarchia ma is egyik legkiválóbbnak tartott államférfia és külügyminisztere, Kosuth Lajos pedig a dunai konföderáció szép álmában a magyarok mellett előkelő szerepet szánt a románoknak, a Balkán franciáinak. A csehek és magyarok történelmében pedig közös uralkodókat is találunk, akik a két nép fejlődését egymás mellett és nem egymással szembenállva képzelték el.

Ugyanaz a három nép, amely annyiszor jutott közeli nexusba a történelem színpadán a magyarsággal, most a kisantant keretei között alkotja azt a hatalmi csoportot, amely a mostani Magyarország határai körül helyezkedik el. Hogy ez a szembenállás sem a kisantant államainak, sem Magyarországnak nem használt, azt mondanunk sem kell. Vajjon mi sugallta a belgrádi parlament szónokának magyarbarát beszédét? Az a meggondolás-e, hogy a védőszövetség többször jelentkezett erőpróbái gazdasági téren éppen fordított eredménnyel jártak, vagy pedig egy alkalmi fellobbanás obligát frázisaiból telt ki a belgrádi békebeszéd?

Hinni szeretnők, hogy a belgrádi invitálás nem volt üres szóvirág, hanem a szép szavak mögött tartalom is volt. Ahhoz azonban, hogy elhiessük, valami más is kellene. Belgrádban is, Bukarestben is, Prágában is jól tudják, hogy a szó szétpukkanó szappanbuborék, hogyha nincsen meg a realitás aranyfedezete. Ezt az aranyfedezetet pedig nem volna nehéz megtalálni. Nem aranybányák, nem bányászcsákány megfeszített munkája, hanem az őszinteség alapozza meg. Mindjárt másképpen festenek az ígéretek, hogyha a kisantant egyidejűleg rá tud mutatni a három állam magyar kisebbségeire, mint amelyek maguk ismerik el, hogy a négy nép történetéből fellelevenített baráti szálak élő valósággá váltak, a kisantant országok kisebbségei többé már nem gyanakvó szemmel nézett „belső ellenség”, hanem egyenlőrangú állampolgárok. Ezt azonban ne a kormányférfiak, ne az Universul vezércikkei, hanem mi jelentsük ki. Ha pedig eljutottunk idáig, akkor egészen más hangsúllyal veszi tudomásul Európa, hogy Magyarországot a kisantantba invitálják.

Benes és Titulescu is Rómába készülnek

Franciaország ott akar lenni a Balkán és Középeurópa újárendezésénél — Mussolini és Gömbös ma is két óra hosszat tárgyaltak

(Róma, július 27.) Mussolini Souvich államtitkár jelenlétében két óra hosszat tanácskozott a mai délelőtti folyamán Gömbös Gyulával és Kánya Kálmánnal. A tanácskozások befejeztével az olasz kormányelnök ebédet adott a magyar kormányférfiak számára. Rómában az olasz és a magyar kormányférfiak eszmecserejéről a következő hivatalos kommunikét adták ki: Mussolini tegnap délelőtti tíz órakor Souvich államtitkár jelenlétében fogadta a Palazzo Veneziában Gömbös Gyula magyar miniszterelnököt és Kánya Kálmán külügyminisztert. Az eszmecsere folyamán mindkét részről megállapították a legteljesebb egyeztetést mindazon kérdésekben, amelyek a két nemzet viszonyát érintik.

Beavatott helyről szerzett információk szerint Mussolini és Gömbös megtárgyalták a négyhatalmi egyezmény által teremtett új helyzetben a középeurópai kérdés megoldásának új lehetőségeit is.

Az olasz lapok mai száma nem foglalkozik érdemben az olasz-magyar államférfiak tanácskozásaival, inkább Olaszország és Magyarország rendkívül jelentős barátságát emelik ki. Az olasz lapok célzásokat engednek olyan irányban, hogy Olaszország és Magyarország között hivatalosan szövetségi viszony alakul ki, ez pedig annyit jelent, hogy Olaszország az egyes tanácskozásokon még nyomatékosabban fogja Magyarországot érdekeit képviselni. A tanácskozások középpontjában az

osztrák-magyar együttműködésnek terve áll. A két ország közötti együttműködés a londoni lapok szerint egyelőre gazdasági természetű, de később politikai természetű lesz és az a kimondott cél, hogy a két ország együttesen képviselje magát a három országot reprezentáló kisantanttal szemben.

Párisból jelentik, hogy Osszuszki, Csehszlovákia párisi követe hosszas tárgyalásokat folytatott Boncourtal, minden valószínűség szerint a római tárgyalásokkal kapcsolatosan. Párisba érkezett hírek szerint

Benes mégis elhatározta, hogy Rómába fog utazni.

Genfben is erősen tartja magát a hír, hogy Titulescu a napokban félbeszakítja lidől üdülését és Rómába utazik.

Belgrádi jelentés szerint a magyar-jugoszláv kereskedelmi szerződés ratifikációs vitája végén Dimitrievics előadó záróbeszédében hangoztatta annak szükségességét, hogy a jugoszláv kormány intézzen felszólítást Gömbös magyar miniszterelnökhöz abban az irányban, hogy Magyarország és a kisantant együttműködését lehetővé tegyék. Az előadó szerint elérkezett az ideje annak, hogy Magyarországot bekapcsolják Középeurópa szabad kereskedelmi forgalmába. Dimitrievics szavaival általános tetszésre talált a szerződést közfelkiáltással ratifikálták.

A minisztertanács háromtagu bizottságra bízta a konverzió ügyét

**Maniu a lemondások politikájáról beszélt Badacsonyban
Élesen elítéli a restabilizáció híveit**

(Bukarest, július 27.) A kormány ma délelőtti fél 11 órakor minisztertanácsot tartott. Madgearu pénzügyminiszter számolt be londoni tevékenységéről s jelentését a kormány tagjai köszönettel vették tudomásul, azt állapítva meg, hogy minden nehézség ellenére sikerült az ország számára eredményeket elérnie. A minisztertanács

háromtagu bizottságot küldött ki, hogy a konverzió végrehajtását foganatosítsa.

A bizottságnak a pénzügyi, kereskedelmi és földmívelésügyi miniszterek a tagjai. A minisztertanács megállapította a tendenciózusan terjesztett hírekkel szemben, hogy a kormány tagjai

egyhangulag a lej stabilitásának változatlansága mellett állanak.

Tízmillió lejt szavaztak meg az árvíz sújtotta vidékek lakóinak segélyezésére.

Maniu a lemondások politikájáról.

Maniuról sokat írnak mostanában ismét a lapok. Beszélik, hogy Szovátán az ő rendíthetetlen hívei ismét gyülekezőt tartanak.

Az Adeverul közli nagyváradi tudósítójának Maniuvall folytatott interjúját. Maniut Badacsonyban a Filipescu Gligore látogatása után kereste fel az újságíró. Megkérdezte Maniutól, igaz-e, hogy Filipescu felajánlotta neki a konzervatív párt elnöki tisztségét? Maniu erre a kérdésre nem válaszolt. Azután azt kérdezte meg, sokáig tart-e politikától való távolmaradása. Maniu azt válaszolta:

— Nem tudom. Amint olvasom a lapokat, szeretnék ismét politizálni, de lemondok róla. Az egész életem tele van lemondásokkal. Az apám szerette volna, ha megnősülök, de lemondottam erről, mert nem kívántam az én nehéz politikai küzdelmeimbe asszonyt is bevonni. Szerettem volna cigarettázni, kártyázni, lóversenyre járni, de minderről lemondottam. Most lemondok a politikáról.

A gazdasági krízisre vonatkozólag Maniu azt mondta el, hogy ez nagyrésztben a technikai fejlődésnek a következménye. Mátyás királynak 300 íródeákja volt, a nyomtatás felállításával kenyér nélkül maradtak az íródeások. Igen

éles hangon ítéli el Maniu azokat, akik inflációt, restabilizációt kívánnak.

Országgraszoló kommunista szervezet nyomait kutatják

a temesvári rendőrség rejtélyes halottjánál talált iratok alapján

A kolozsvári letartóztatottak egy részét átszállították az ügyészségre — Közelebből exhumálják a titokzatos körülmények között meghalt Enczel Mór holttestét

(Kolozsvár, július 27.) Beszámoltunk azokról a kommunista letartóztatásokról, amelyeket a temesvári rendőrprefektus, Gritta Ovidius iniciatívájára foganatosított a kolozsvári rendőrség. Mint ismeretes, a letartóztatott kommunisták egy részét Temesvárra szállították. Az átszállításnak tulajdonképpen az lett volna a célja, hogy Temesváron szembesítsék őket Enczel Mórral, a néhány nappal ezelőtt letartóztatott kommunista futárral. A fogházban azonban eddig még kiderítetlen és rejtélyes körülmények között a temesvári rendőrség fogságában Enczel Mór meghalt, — illetve a rendőrség által kiadott hivatalos jelentés szerint, — egy őrizetlen pillanatban leszakította inge ujját s azzal felakasztotta magát cellájának kilincsére. Ezek szerint tehát a tervebe vett szembesítést nem lehetett megejteni.

Kiszivárgott hírek szerint a Kolozsváron letartóztatott kommunistagyanus egyének közül többen összekötöttesben állottak volna Enczelen keresztül Oroszországgal. Az ügyre teljes fényt a néhány napon belül Temesváron megejtendő vizsgálat fog deríteni. A Kolozsváron letartóztatott gyanus elemek közül azokat, akiket nem szállították át Temesvárra, az itteni csendőrkaszárnyában vették őrizet alá. Valamennyiüket kihallgatták és mintegy kilenc egyént — akiknek nevét azonban a hatóságok a nyomozás érdekében nem közlik a nyilvánossággal, — ma délelőtt átkísérték a kolozsvári ügyészség fogházába. Annnyit sikerült megtudni, hogy az ügyészségre átszállítottak között van dr. Gruber Henrik kolozsvári orvos is. Akik ellen a kihallgatások során nem merült fel tárgyi bizonyíték, — azok továbbra is a csendőrség, illetve a rendőrség

őrizete alatt maradnak, minden valószínűség szerint addig, amíg elmúlik a kommunisták által tervezett augusztus elseji vörös nap. A Kolozsváron eszközölt letartóztatások első pillanatban azt a látszatot keltették, mintha a kolozsvári rendőrség az ország többi rendőrségeivel karöltve csakis a közeledő augusztus elsejével kapcsolatosan tenné meg óvintézkedéseit. Amint azonban a temesvári jelentésekből kitűnik, ezuttal sokkal komolyabb dologról van szó.

A temesvári rendőrség szerint egész Erdélyt és Bánátot behálózó kommunista szervezetre bukkantak.

Enczel Mór titokzatos halálesetével kapcsolatban a temesvári rendőrség kommunikéje úgy regisztrálja az eseményeket, hogy

Enczel azért követte el az öngyilkosságot, mert elárulta társait és nem akarta magát társai megvetésének kiténni.

A gyanus körülmények között meghalt temesvári szovjetkurir ügyének egyébként érdekes fejleménye az is, hogy az Enczel Mór Temesmegyében lakó apja, illetve testvéröccse, beadványt intézett a temesvári ügyészséghez, amelyben kérte Enczel Mór holttestének exhumálását. Enczel Mór holttestét a közeli napokban exhumálni fogják, még mielőtt a rendőrségen a vallatások során állítólag elszenvedett tortúra esetleges nyomai eltűnnének a halottról. A boncolásnál egyébként az elhunyt Enczel Mór öccsének kérésére egy általa megnevezett orvosszakértő is megjelenik.

A hivatalos vizsgálat egyébként megállapította, hogy az öngyilkossá lett Enczel Mór a múlt évben Oroszországba szökött és miután ott elvégezte a propagandaiskolát, Csehszlovákián át visszatért Romániába, ahol Nemes néven fordult meg különböző városokban. Oroszországban neki a Bánságot osztották ki kommunista propaganda kifejtése céljából és Enczel-Nemes több ízben meg is fordult egyes nagyobb ipari centrumokban. Letartóztatása alkalmával nagyobb mennyiségű kompromittáló anyagot foglaltak le. A nyomozás a kommunista összeesküvés ügyében tovább folyik.

* Román, angol, francia, német, magyar, olasz, csehszlovák, szerb, horvát fordítások, levelek, tudományos, műszaki stb. munkák, gépbediktálás, másolás, sokszorosítás dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj-Kolozsvár, Strada Memorandului 24.

Egy falat kenyerük sincs és csupasz föld a fekvőhelyük a hadirokkantak, hadiözvegyek családjainak

(Kolozsvár, július 27.) Kilencvennégy aláírással hadirokkantak, hadiözvegyek küldöttek be hozzánk, nagyszalontai keltezéssel, megrázóan panaszos levelet. Reszkető kezekkel irt aláírások, sok-sok magyar név, de van közöttük más is, van román is s egyformán mélységes az elkeseredés, mint ahogyan egyformán földig sujtja őket a nyomor, amibe a rokkantsors taposta őket. A szó szoros értelmében: a kopasz földig. Mert amint írják, egy-egy falat kenyerük sincsen már és a párnát, szalmaszákokat is eladták fekvőhelyükről, a csupasz földre dőlnek le éjszakai pihenőre. Segítségét, támogatást kérnek azoktól, akik segíthetik őket, hogy megkapják az őket jogosan megillető nyugdíjilletékeket. Es levelükben a következőket írják:

A hivatalos közlöny 1932 szeptember 10-i 212. számban megjelent „háboru tartalma alatt teljesített szolgálatban szerzett betegségek és munkaképtelenségek osztályozására és nyugdíjaztatására” vonatkozó törvényből valóság lehessen és a 6-ik cikkben megállapított nyugdíj teljes egészében részünkre 1933. január 1-től folyósíttassék. A törvény 37-ik cikke egész 1936-ig ad határidőt annak teljes alkalmazására. Azonban a nyomorúságot éppen most érezzük legjobban, tehát most volna legnagyobb szükségünk az állam hathatós segélyére is.

— Kérjük, higgyék el, hogy tulnyomó részünk egy darabka kenyeret sem lát, apró gyermekeinkkel egyetemben, napjában csak egyszer is. Fáradt és kimerült testeinket a csupasz földön pihentetjük, minthogy

a szegénység és nyomorúság utolsó pár-nánkat és ruhaneműnkét is kiragadta fejünk alól.

— Szíves örömet dolgoznánk, de nem vagyunk képesek munkához jutni s így semmi keresetünk sincs, úgyhogy mondhatni egyedüli jövedelmünk jelenlegi hadinyugdíjunk, amely azonban nevetségesen kevés, amennyiben nem tesz ki többet — az esetek tulnyomó részében — mint

300 lej negyedévenként, vagyis havonta 100 lej.

Ezen összegből kell megélnünk családjainkkal együtt. Különben is a törvény 37-ik cikke értelmében már most január 1-től kellett volna felemelt nyugdíjainkat élvezni. Ezzel szemben a szomorú valóság az, hogy

egyetlenegy banival nem kapunk többet most, mint amennyit 1933 január 1-e előtt kaptunk.

— Tudjuk jól, hogy az állam is nehéz helyzetben van. Azonban mégsem volna szabad, hogy ez a körülmény a mi hátrányunkra szolgáljon. Joggal számíthatnánk tehát arra, hogy kormányaink legelső gondolai között minden időben s a legnehezebb körülmények között is mi kellene, hogy legyünk. Szomorú, de ezzel szemben a kegyetlen valóság az, hogy igen sok más alsóbbrendű ügy a mi ügyünk elé vágott a múltban és azt jelenben is megelőzi.

— Ezen szomorú körülmény a mi nyomorúságunk forrása s így nem lehet csodálkozni azon, hogy lelkünk tele van jogos keserőséggel és csalódással. Meg vagyunk győződve arról, hogy fájdalomunk eme hangja visszhangra talál minden nemes szívben.

Az adókvetésnél jobban védheti az érdekeit, ha ismeri az új adótörvényt. Magyar fordítása kapható Dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj, Memorandului 24. Ára 60, vidékre 70 lej.

Intelligens urinő

nem utazik HERMES vasúti menetrend nélkül! Minden tudnivalót tartalmaz, feleslegessé tesz minden kérdezősködést! Román-, magyar- és német nyelvű nagy kiadás ára 45 lej. Minden újságárúsító helyen kapható.

Aranyér bántalmak ellen

a „Goedecke”-féle „Anusol-Suppositor” (betét) mindenkor utólérhetően bizonyult. A világ minden részében az orvosok nagyrésze „Anusol”-t ír elő és számtalanok azok az esetek, amelyekben ez a gyógyszer a gyógyíthatatlannak hitt beteget megmentette. — Az „ANUSOL-SUPPOSITOR”

(betét) azonnal meghozza a kívánt megkönnyebbülést és rövid időn belül megszünteti a sokszor oly rettenetes aranyérbántalmakat. Használata egyszerű, tiszta és gyors. Ezenkívül az az előnye is meg van, hogy a betegség a kezelés alatt foglalkozásának üzését megszakítás nélkül folytathatja. A gyógyszerárban kimondottan „Goedecke”-féle „Anusol-Suppositor”-t kérjen. Ismerető jele a piros doboz és a gyári piomba.

Miért..?

kellett vajjon a hősök emlékoszlopát is megcsonkítani? Kinek fájt az, hogy Szilágysomlyón a Báthory-várkertben a világháború elcsúszott hőseinek emléket állítottak és kőbe vésék a mártír-neveket? Vagy az volt a baj, hogy az emlékmű tetején turulmadár bontotta ki szárnyait és nézett a végtelen felé, keresve a száműzött békét és megértést? A turul a magyar néphit szerint csakugyan az ősmagyarok legendás madara, ámbar a történettudósok kétségbevonják a szájhagyományt és nem tudják történelmi magyarázatát adni a legendának. De mégha szimbólumnak látták is a márványba faragott turult, akkor is fontosabb talán az erdélyi román és erdélyi magyar megkülönböztetése, egymás hagyományainak tisztelése, mint a célnélküli rombolás. Ha a szilágysomlyói turul helyén maradt volna és sértetlenül terjesztette volna ki szárnyait a névtelen hősök jelképe fölött, azt hirdette volna, hogy Erdély most is a nemzetek közötti béke klasszikus földje, a ledöntött szobor pedig csak elkeseredést, megalázottságot ébreszt. Mert a csonka szobrok is tudnak beszélni.

Sterilizálási törvényt léptetett életbe a német kormány, törvényt, amely módot nyújt az államnak a magánélet legbensőbb titkába való beavatkozásra. Az intenció kétségkívül helyes és a jövő generáció szempontjából egyenesen kívánatos. Az örülteket, az epilepsziásokat, az örökölhető vakság és sükettség nyomorultjait, a vérba és a delirium tremens istenvertjeit megakadályozza abban, hogy balsorsukat utódaira is kiterjesszék. Valahogy azonban úgy érezzük, hogy az új német törvény modern és a korsellemnek megfelelő ugyan, azonban éppen ma mégsem időszerű. A mindenható állam mostanában megtanított bennünket arra, hogy az egyéni akarat és iniciativa a nullával egyértelmű, amikor a köznevében diktálják ránk mindazt, amit egy ötletes politikus kiagyal. Akkor azonban, amikor az állam — és pedig nemcsak a német, hanem valamennyi állama a világnak — megtorpan az előtt a probléma előtt, hogy csak száraz kenyeret is tudjon adni a munkanélküliek millióinak, amikor annyira nem tud menni, hogy a meglévő munkaalakat biztosítsa akár csak holnapra is, amikor a megoldásra nincs más elképzelés, mint a leépítések rendszere, kemikus kontrasztképpen hat, hogy a jövő generáció egészségét óvja féltő gondal. Helyes ez is, de úgy érezzük, mégis csak sürgősebb a tuberkulózis és a vérba legyőzése ma, mint a meg nem születettek fölötti atyáskodás. Éppen csak a sorrend fordított. Igaz, hogy rendelkezni sokkal könnyebb, mint a mai szerencsétlen generációt ellátni kenyérrel és egészséggel.

Árviz zavarta meg egy szatmárvideki faluban a temetést

(Szatmár, július 27.) Az újabb esők annyira megduzzasztották a Homoród-folyót, hogy tegnap délután kilépett medréből és hatalmas területet borított el szennyes árvíval. Olyan hihetetlen gyorsasággal zudította vizét a megáradt folyó, hogy a lakosságnak ideje sem volt a védekezésre. A víz behatolt Alsó-homoród falu egyik uccájába, amelyen néhány házat elöntött. Az egyik házban éppen temetésre készültek. Zelenák Feledő Bálint 60 éves ember koporsója már fel volt ravatalozva, amikor jött az ár és a víz behatolt a halottasházba.

A víztömeg felemelte a ravatalról a koporsót és a babonás falusiak nagy rémületére ide-oda himbálta a szobában, míg aztán nagy nehezen sikerült kiemelni az elöntött szobából és a falu magasabb pontjára vinni.

A határt méteres víz öntötte el és mérhetetlen károkat okozott.

A vihar is sok kárt tett. Epa községben agyonsújtotta a mezőről a viharban hazafelé igyekvő Danabán László 65 éves földművest, akinek holttestét szénné égve találták meg az uton.

Zárógyűlésre ült össze a londoni világgazdasági konferencia

Az angol és amerikai delegátusok meg vannak elégedve — Schacht német delegátus hevesen támadja a konferenciát

(London, július 27.) Zsufolt karzatok jeleztek a világgazdasági konferencián, hogy ma van a konferencia záróülése. A konferencián résztvevőknek 43 oldalnyi zárójelentést adtak ki, amelyből három oldal az iroda jelentését tartalmazza.

Elsőnek Bonnet francia pénzügyminiszter, a pénzügyi bizottság előadója ismertette azt a munkát, amelyet a bizottság megalakulása óta végzett. A francia pénzügyminiszter referációjának végén annak a reményének adott kifejezést, hogy idővel sikerülni fog összeegyeztetni a ma még nagy ellentétekben kulmináló külön érdekeket.

James Cox amerikai fődelegátus, a valutaügyi albizottság elnöke a következő felszólaló. Hangoztatja azt a meggyőződését, hogy a konferencia már eddig sem végzett hiábavaló munkát s a tanácskozásokra fordított idő nem ment kárba. Szó sem lehet arról, hogy a meg egyezésre irányuló törekvéseket abbahagyják!

A világ talpraállításához szerinte feltétlenül szükséges az árak emelésének

elérése s a befagyott hitelek felszabadítása.

Előbb minden országban külön kell megtenni a gazdasági élet talpraállítását célzó intézkedéseket s azután jöhet a nemzetközi együttműködés keresése, miután az országok rendet teremtetek a saját portájukon. Nem tudja, mikor fog a konferencia újra összeülni, de megintgathatatlán a hite, hogy az értekezlet folytatni fogja a munkát.

Rumciman angol kereskedelmi miniszter, a kereskedelmi albizottság előadója jelentésének ismertetése után koncedálta, hogy az eddig elért eredményeket nem lehet ugyan tulbecsülni, de nem kell feladni a reményt az együttműködés lehetősége tekintetében.

Az angol kereskedelmi miniszter rámutatott a termények értékesítésével és a termelés szabályozásával kapcsolatos megállapodások szükséges voltára

s ezek terén a meg egyezések keresését különösen figyelmébe ajánlotta a delegációnak.

Schacht: A konferencia egyetlen pontban sem jutott eredményhez

Schacht dr., a Német Birodalmi Bank elnöke pesszimistikus hangokat ütött meg a jövőt illetően. Emlékeztetbe idézte, hogy egy évvel ezelőtt Lausanneban megállapították a világgazdasági élet meggyógyításának útjait s ezeket a valuták szilárdra rögzítésében, a devizakorlátozások lebontásában és a nemzetközi kereskedelem ujjalesztésében jelölték meg.

Schacht szerint a konferencia az előre megállapított program ellenére egyetlen pontban sem jutott eredményhez.

A bizottság jelentéseiben is csak általános jellegű ajánlások fordulnak elő. Még a valuta-rögzítés és a fedezeti alap tekintetében sem sikerült megegyezésre jutni. Ugy látszik hatvannégy ország delegációja együttes tanácskozás mellett képtelen átfogó jellegű és széles körre kiterjedő gazdasági vonatkozású egyezmények meghozatalára. A német birodalmi bank elnöke

leszögezte azt a német álláspontot, hogy az adósságokat az adós államok csak áru kivitel útján fizethetik.

Másrészt tényként állapította meg azt, hogy az adósságokkal túlhalmozott államok fizetőképessége terén aránytalanságok állottak be. A hitelező államoknak érdekük, hogy fentartsák az adós állam termelő erejét, különben a hitelező nem juthat hozzá pénzéhez. A délutáni ülésen a záró jelentéséhez még Franciaország, Hollandia, Olaszország és Csehszlovákia delegátusai szölköztek hozzá.

A Francia Bank megszünteti az aranybevéltást.

(Zürich, július 27.) Pénzügyi körökben valószínűnek tartják, hogy a Francia Bank is meg fogja szüntetni az aranybevéltást, sőt a kormány rendeletet fog kiadni a magántulajdonban lévő arany beszolgáltatására. Ugy hírlik, hogy állandó az aranykiszivárgás Franciaországból Anglia felé, ahol még eddig nem volt olyan intézkedés, amely veszélybe hozta volna a forgalom szabadságát. A tőkesek remélik, hogy teaurizált aranyuk Angliában a jövőben is biztonságban lesz.

Svájc nem akar letérni az aranyalapról.

(Páris, július 27.) Svájci politikusok és közgazdászok az utóbbi hetek valutaügyi eseményeinek ellenére is kitartanak amellett a felfogás mellett, hogy

Svájcnak nem szabad letérnie az aranyalapról, de a lakosság széles rétegei szívesen látnának inflációt.

Zürichben azt hangoztatják, hogy csak exportállamoknak érdeke az aranystandard el-

hagyása, míg az importország, amelyen Svájc is, jobban jár aranyalap mellett, mert nagy értékű pénzével külföldön olcsón tud vásárolni. A kisemberek ezzel szemben az élet drágulása miatt panaszkodnak s rámutatnak arra, hogy

az idegenforgalom hallatlanul lecsök-

kent. Az arany, amely talán azt a célt szolgálná, hogy gazdaggá tegye az embereket, Svájcban a jelek szerint elszegényíti őket.

Az albán király állapota reménytelen

(Páris, július 27.) Zogu albán király súlyos gégetuberkulózisban szenved és orvosai reménytelennek mondják állapotát. Zogu állapota annyira válságos, hogy Bauer egyetemi tanár nem vállalkozott a megoperálására. Tiranából hozattak orvost, aki a műtétet végrehajtja. Politikai körökben már fölmerült az albán király halálával kapcsolatosan az utódlás kérdése. Az egyik párt a király anyját akarja, a másik párt pedig a király unokaöccsét.

Ausztrália, Argentina, Brazília és Törökország beutazási engedélyt adnak a németországi zsidóknak

(London, július 27.) Az ausztráliai kormány részéről közölték az angliai zsidóság vezetőségével, hogy a kontinens északi területeire, amelyeket a jövőben be akarnak népesíteni hajlandók beutazási engedélyt adni a németországi zsidóknak.

Kedvező válaszok érkeztek Londonba hasonló megkeresésekre Argentínából, Brazíliából és Törökországból is.

MAGYAR SZINHÁZBAN

Vásárnap d. e. 11-kor és vasárnap d. u. 3 órakor

120 MAROSVÁSÁRHELYI GYERMEKSZEREPLŐVEL

János vitéz

Kacsóh Pongrácz és Bakonyi Károly 3 felvonásos nagy operettje.

Tündéri látvány! Leghatalmasabb színházi élmény!

Jegyek a Magyar Színház olcsó helyárain már válthatók a pénztárnál!

„Európa legszegényebb országa.”

Melyik állam hivatalosan is legszegényebb országa Európának? A népszövetségi delegátusok jelentése szerint Görögország.

Görögország ugynevezett győztes állam. A világháborúban az antant oldalán harcolt és a békeszerződések nagy területi előnyökhöz jutatták. Igaz ugyan, hogy Törökország felrugta azt a békét, amely elvette tőle a Görögország javára az antant által átnyújtott Kis-Áziát és az is igaz, hogy a pontosan tíz évvel ezelőtti megtartott lausannei konferencia újabb szerződés megkötésével vette tudomásul Kemal pása területvisszahódító akcióját, de Görögország így is előnyökhöz jutott; újabb földterületeknek jutott birtokába. Az áldatlan politikai körülmények azonban visszavetették Görögországot fejlődésében.

Mozgalmas regényt lehetne írni arról a tojás-táncról, amely a monarchia és a királyság két ütköző pontja között lezajlott a hellének országában, de ezuttal elégedjünk meg, ha csak az utóbbi hónapok eseményeit nézzük. Nemrégiben merényletet kíséreltek meg Görögország old great man-je, a krétai Venizelos ellen. A merényletterv hírére nagy kavargás támadt az országban. A pártok hajba kaptak egymással, egyik a másikra igyekezett rákenni az ódiomot. Megoldás, kibontakozás nem jött létre, egyetlen pozitív eredménye volt — ha ezt az eredményt „pozitív”-nek és egyáltalában „eredmény”-nek lehet nevezni — az, hogy az ország figyelme a gazdasági helyzetről egyelőre a politikai helyzetre irányodott. De Görögország most megint ott tart, hogy akarva, nem akarva, kénytelen szembenézni a leromlott gazdasági helyzet nagy kérdőjével.

Számokba kifejezve a görög nemzeti jövedelem, amely 1929-ben még 48 millió drachmára rugott, múlt évben már 28 millió drachmára süllyedt. Az adósságok fizetését be kellett szüntetni, mert míg a múltban az adósságok fizetésére a költségvetés 36 százalékát kellett felhasználni, az idén a költségvetésnek 71 százaléka lett volna a célra fordítandó. A behozatal közel 5 millió aranyfonttal volt nagyobb, mint a kivetel. Görögország híres dohányexportja közel 10 millió fontról 3 millióra esett. A lausannei békeszerződés után, amely Görögország és Törökország között nagyszabású lakcskicserélésre vezetett, másfélmillió ember özönlött vissza Görögországba s közülük háromszázezer ember még mindig a legnyomorúságosabb viskókban várja sorsának jobbrafordulását.

A szinte fantasztikus arányú költségvetési deficit szükségessé tette, hogy ebben az évben, immár másodízben szálljon ki a Népszövetség pénzügyi delegációja Görögországba és a helyszínen tanulmányozza, hogy mit lehet tenni. A szakértők bizottsága jobb megoldás híján a következőket ajánlja Görögországnak. Görögország kísérelje meg, hogy a jövőben külföldi kölcsönök újabb felvétele nélkül gazdálkodjék. Miután az előbbi kormányok által tervbe vett technikai beruházások nem felelnek meg az ország teherbíróképességének, e munkálatokat haladéktalanul abba kell hagyni. A költségvetést le kell csökkenteni 7 millió drachmára, a kiadásokat husz százalékkal csökkenteni kell. A drachmát olyan színvonalon kell tartani, amely végérvényesen stabil, még akkor is, ha a lakosság életnívója alacsonyan marad.

Görögország aligha lehet megelégedve a népszövetségi javaslattal, — tanáccsal el volt látva eddig is. Mindenesetre Görögországnak le kell vonni a következtetést, de tanuságot kell levonni a többi vezető európai államnak is a londoni gazdasági konferenciából. Hogy Görögország teljes csődjét megakadályozzák, lehetővé kell tenni, hogy Görögország vámhatárait lebontassa, a többi államok vámhatáiraival egyetemben. Mert az európai gazdasági összefüggés megteremtése nélkül hiába takarékoskodik Görögország, katasztrófáját nem gátolhatja meg. Ami talán hajmeresztőbb méreteket között áll Görögországra, áll a többi országokra is, hiszen ha jól utána nézünk, egy sereg európai állam, ha nem is a „legszegényebb”, közel jár ahhoz, hogy a megsajnált Görögországgal egy színvonalra kerüljön.

— Az új nyugdíjrendelet magyar fordítása kapható dr. Mandel Fordító-irodában, Cluj, Memorandum 24. Ára 20, vidékre 30 lej, előre beküldve

Minisztertanácsi határozat jelent meg a vásárló falusiak áruházi engedélyéről

Nem lehet a magyar községek deszkaárusait kitiltani a vásárokról. Igazolványt kell kiadni — házaló kereskedésre

(Kolozsvár, július 27.) Megírta a Keleti Újság, hogy egyes erdélyi, pontosabban alsófehérmegyei városok és helységek vásáraira nem engedték be a magyar falvak deszkaárusait. A jogegyenlőségnek ez a legelemibb sérelme súlyos példája lett volna az állampolgárok közötti egyenlőtlen elbánásnak és emberi jogba, de alkotmányba is ütköző megkülönböztetésnek. A kormány most közzétette azt a júniusi minisztertanácsi határozatot, mint rendeletet, amely elejét veszi az ilyen megkülönböztetéseknek. Ez a rendelet nemcsak a deszkaáruló falusiakra vonatkozik, hanem a falusi háziipar sok más fatermékeire és vásárló más szekeresekre is. A rendelet a hivatalos közlöny, Gazeta Oficiala július 13-áról keltezett 158-i számában, a 4633. oldalon jelent meg és a következőképpen szól:

Az 1933 június 14-én kelt 716. számú minisztertanácsi napló alapján megengedték, hogy Alsófehér-, Arad-, Bihar-, Krassó-, Kolozs-, Hunyad-, Szörény- és Tordamegyék-

nek havasi és hegyes vidékein levő községek és járási lakóinak, hogy házaló kereskedést üzhessenek háziipari, valamint fakészítményű árukkal (deszka, zsindely, gerenda, szálfa, fejszék, csebrek, kádak, szőlőkarók, szövőszékek, széna-favilla, lapátok, szekértengelyek, kapanyelek, stb.), ugyszintén cserépedényekkel, faszénnel, gyümölcs-csel, mésszel, gyapjuval, bundákkal, kész kód mőnőkkel, kivéve az 1852. évi császári patens rendelkezéseit.

A fentebb felsorolt áruk szekeren is szállíthatók.

Felhatalmaztatnak a megyei és községi hatóságok, hogy a fentebb vidékek lakóinak házaló kereskedésre jogosító igazolványokat állítsanak ki és pedig minden korlátozás és taxa fizetés nélkül.

Az illető községek magyar vezetőségei, illetőleg a megyei vezetőségek feladata felhívni az érdekelteket, hogy az itt előírt igazolványokkal megfelelően legyenek felszerelve.

Milliókat fizetett rá Szatmár ötezer holdas birtokára

Tönkretette a politika Szatmár gazdálkodását — Megkezdte a választott tanács másfél évtized könnyelműségének korrigálását

(Szatmár, július 27.) Még a tömegtelen rosszindulatú kisajánlatok is megmaradtak több, mint ötezer katasztrális holdat Szatmár város birtokából, amelynek nagyrésze, 4500 hold erdőgazdaság. Másfél évtized óta a különféle politikai befolyások, az az interimárok uralkodása és a korszakos szolgálatok jutalmazása lehetetlenné tette az ésszerű, rendszeres gazdálkodást úgy az erdőgazdaságnál, mint a város ipari üzeménél és így állott elő olyan helyzet, hogy Szatmár népe a hatalmas városi vagyon dacára elviselhetetlen városi terhek alatt görnyed.

Hosszu kísérletek után helyreállott a politikai béke a szatmári városházán és elfoglalta a vezetést a város közönsége által választott tanács, amelynek első dolga volt, hogy utánanézzen a városi vagyonok kezelésének és igyekezzék a jövedelmek fokozásával csökkenteni a lakosság terheit.

A város választott vezetősége már a legelső hetekben megdöbbentő adatok birtokába jutott, amelyek elkeserítő képet nyújtanak arról a rendszertelen és lelkiismeretlen gazdálkodásról, amelyet a szatmári városházán másfél évtizeden át folytattak a város vagyonával.

Az erdőgazdaságnál kezdte meg a választott vezetőség a vizsgálatot és megállapította, hogy

Szatmár városa csak a múlt esztendőben 1.820.000 lejt fizetett rá 4500 katasztrális holdat kitevő erdőbirtokára.

Még szerencse, hogy az agrárreform során vagy másfélszer hold erdőt elvettek a városból, mert ha ezt is meghagyták volna Szatmár tulajdonában, úgy a város talán még kétségbeesőbb anyagi helyzetbe jutott volna.

Hasonló „sikerral” folyt a gazdálkodás Szatmár egyéb ingatlanain is. Azok a területek, amelyek valamikor hatalmas jövedelmeket hajtottak a városnak és lényegesen könnyítették a város közönségének a városi terhek elviselésénél, most milliók ráfizetésekkel terhelték meg az amúgyis siralmas állapotban levő városi kasszát.

Semmiel sem vigasztalóbb a kép Szatmár város ipari üzeménél sem. Ugy ezeknél, mint a városi földbirtokok gazdálkodásánál megnehezíti a dolgok rendezését az, hogy Szatmár városának nincs megfelelő törzskönyve a vá-

ros vagyonáról, az ingatlanok állagáról, nincsen állandó érvényű nyilvántartása a városi javak hasznosításáról. A gondosság, a körültekintés, a lelkiismeretesség hiányzott a városi vállalatokból, amelyek azonban leginkább a kereskedelmi szellem teljes hiányát érezték meg legjobban.

Most a három frakcióból álló szatmári városi tanács tagjai egyértelműen kívánják, hogy Szatmár város hatalmas vagyonát és nagyjértékű üzemeit tökéletesebben, lelkiismeretesebben vezessék és sürgősen változtassák meg Szatmár egész gazdálkodási módszerét, mert képtelenség az, hogy a város lakossága milliókat fizessen rá arra, hogy a városnak hatalmas vagyona van.

A választott tanács tagjai teljes összhangban meg is kezdték az ezirányú munkát és alapos tisztogatást végeznek a városi gazdálkodásban, hogy kitakarítsák másfél évtized lelkiismeretlenségét és a milliós ráfizetések helyett, végre jövedelmet kapjon a város hatalmas vagyona után.

Eredeti

harisnya

legjobb
a világon

Keresztur és Nagybánya példája

— Leányaink új utakon —

Julius hó 30-án Székelykeresztúron háztartási-gazdasági tanfolyam nyílik meg, melyen egy hónapon át reggeltől estig elméleti, főleg azonban gyakorlati oktatásban részesülnek a jelentkező lányok. Rendezi ezt a tanfolyamot az Unitárius Nőszövetség a Romániai Magyar Nők Központi Titkárságával együtt.

Meleg elismeréssel üdvözljük a rendezőket, hogy megértve az idők szavát, mely leányainkat, asszonyainkat a gyakorlati pályákra szorítja, módot nyújtanak arra, hogy a szükséges és hasznos ismereteket elsajátíthassák, hogy férjük, atyjuk mellett értelmes és értékes munkacserék lehessenek.

Erdély magyarságának nyolevan százaléka gazdálkodó, földművelő.

Jogosan kérdezhetjük: kell-e tehát nőink számára gazdasági tanfolyam?

Égetően szükséges. És hisszük, hogy ennek a tanfolyamnak sikere biztosítani fogja ezután több és nagyobb tanfolyam létesítését. A mostani tanfolyam vezetője dr. Nagy Endre, aki — ugyancsak Keresztúron fényes sikerrel vezetett már két nagy tanfolyamot férfiak számára.

Hiszük, hogyha nőink a szorgalommal, kitartással fogják háztartási, gazdasági munkáikat végezni, amint az irodákban dolgoznak, honnan rendre már csaknem mind távozni kényszerültek; ha főiskolát végzett, de állást nem kapó leányaink magas intelligenciájukhoz praktikus odaadást párosítanak, oly eredményt érnek el, mely személynöknek, családjuknak biztos megélhetést, függetlenséget, általános anyagi fellendülést biztosít.

Örömmel látjuk nőinket a megélhetés új útján. Biztos sikerre számíthatnak.

De a nagybányai lányokról sem feledkezhettünk meg. Most már nem csak a világhíres festőkolóniáról beszélünk, hanem a nagybányai Leányklub cukrászdájáról is a csodás, bájos ligetben.

Mi ebben a csoda? Maga az előállása! A lányoknak nem volt pénzük, de volt leleményük. Száz lejes kamatmentes kölcsönöket kértek és kaptak sokfelől, azoktól, akik pártolták elszántságukat; a sok leány szedte össze azt a sok-sok apró és nagy, szükséges eszközt, tárgyat, bútort, amivel cukrászati konyhájukat ellátták, amivel a vendéglátó helyiséget meleg otthonná varázsolták.

De valahogy el ne higgyük, hogy a hitetlenek káromgása arról a bizonyos gazdasági válságról, ami napjainkat emészti —, ne akarta volna a törekvők kedvét szegni! Azonban a lányok igen helyesen azt felelték: „Hát mikor igyekezzünk, ha még most sem?”

A vendégek pedig sűrűn látogatják a ligetben a kedves kis fészket és sokan saját munkájukhoz is új kedvet kapnak, látva a lányok nagy buzgalmét, elszántságát s hogy még akkor is hittek törekvésük sikerében, mikor Nagybányán is napokon át zuhogott az eső és kevés volt a vendég.

De csak kisüttött a nap s a klublányok mosolya, bájos magabizása tovább vonzza oda a vendégeket. Lassacskán már mindenki érdekli, hogy mi is van „a cukrászdával” és úgy tekintik mindnyájan, mint valami „családi alkotást”.

Állás, kenyérnélkül maradó leányaink ne buslakodjanak, hanem elszántan fogjanak hozzá valamely vállalkozáshoz, valamely üzlethez, amire a közönségnek szüksége van; teremtsenek munkaalkalmat, mint a külföldi leányai is... mint a nagybányai leányok. A társadalom segít aztán, de a munkának meg kell hogy induljon előbb.

Az új uton aztán rájuk köszönt a siker.

Kovács Dezsőné.

EDISON MOZGO MUSORA.

I. A szenvedélyes szerelő szerelme. (Páratlan humoru vigjáték). Főszereplő: Malek. II. Egy versenylő története. Rendkívül megható dráma. Főszerepben: Carl Gabriel.

Vasárnap délelőtt 11 órákor 5 lejes helyárrakkal matiné. Curts Mahler regénye nyomán: „Napsugár kis-asszony”.

OPERA MOZGO MUSORA.

Péntek: Ketten egy autón. (Schneider Magda, Veres Ernő).

Hétfőtől: Az ördög éjszakája. (Gary Cooper).

Félesztendővel

az összeomlás előtt...

József főherceg naplója borzalmas helyzetképet fest arról, hogy éheztek a háború utolsó szakaszában a magyar honvédek — „Előfordul, hogy a „Dörrgemüse” férges!”

(Budapest, július 27.) A Pesti Hírlap tárcarovata szemelvényeket közöl József főherceg haretéri naplójegyzeteiből, amelyeknek egyik részét a háború első feléről több nagy kötetben adta ki az akadémia. Hadd következzenek itt az 1918 március kilencedikéről keltezett följegyzés:

Ugy a 31-es, mint a 32-es honvédek ételét megkóstolom. Egy darab marhából 600 adagnak kell kikerülnie. De ezek borjúk, vagy éves tinók vagy üszők, amelyek éhen vándorolnak ide lábon, pihenés nélkül, tudj' Isten honnét.

Mire ideérnek, nem marad más belőlük, mint a bőr, meg a csont,

annyira kimerülnek, lefogynak, hogy valóssággal

megdögölni jönnek ide.

Igy az ember az elrendelt 200 gramm hus helyett 50—60-at kap, a csontot is beleszámítva. S ez a hus azután olyan,

mint a csizmatalp.

Ezenkívül az a kis kenyér, amit kapnak az emberek, már tiszta kukoricaliszt, utközből széjleszik s a fele elpotyogva elvész. Csak azt a férges, néha teljesen ehetetlen szárított zöldséget, az úgynevezett „Dörrgemüse”-t kapják, amellyel jóllakni nem lehet, csak megbetegedni. Leves helyett, meleg, paprikás, zsirtalan szürke vizet kapnak. Az emberek láthatólag

napról-napra soványodnak.

De azt mondják hős magyarjaim: „Inkább haljunk mind éhen, mintsem hogy most meghátráljunk.”

6-án Melen voltam és a 20. honvédosztályt látogattam meg. Itt is le vannak soványodva

az emberek. Kérdéseimre éhségről panaszkodnak és hogy gyengék már. Saját szememmel láttam katonákat és olasz asszonyokat, akik

már büzös lódögöt vagdaltak széjjel és a kékes hust papirosba csomagolva elvitték.

A csehek a falvakban az összes kutyákat összeszedgossák és megeszik. És összes, még oly éleshangú jelentéseim nem használnak semmit Választ sem kapok! — Nincs amivel segítsenek? — Ez így legjobb esetben néhány hétig tarthat, de azután csapataim legjobb akarata mellett is összeroskadunk. Talán még jókor jön Ukrajnából a naponta nagy garral hirdetett segítség. De azért jótállok, hogy csapataim az utolsó erejükig híven kitartanak. Csakhogy étkezés nélkül nem lehet küzdeni. Megint rémségesen válságos helyzetben vagyunk. A „Dörrgemüse”-re vonatkozólag az AOK gazdasági osztályából kaptam parancsot, amely szerint

előfordul, hogy a szállított „Dörrgemüse” férges.

Ez bár talán nem izletes, de teljesen ártalmatlan és így

a legénység által elfogyasztandó!

— Ez jellemző belső állapotainkra. Hogy válszomat Boroevicsnél továbbították-e, nem tudom, de alig hiszem.

Ezeket a sorokat több, mint félesztendővel az összeomlás bekövetkezése előtt jegyezte naplójába József főherceg. És a József főherceg által jósolt „néhány hét” helyett még közel hét hónapig állták keményen a harcot, „étkezés nélkül” is.

Egy regáti lepratelep hét betege áttörte az ostromzárát s az egyik felügyelőt a rendőrségre hurcolta

Mikor elutasították őket, mulatni kezdtek egy korcsmában, ahonnan rendőrség verte ki őket - Állandó rémületben él a környék lakossága

(Bukarest, július 27.) A tichilesti lepratelep betegeivel állandóan baj van. Nincsenek megelégedve a bánásmóddal, keveselik a nekik juttatott élelmet, a panaszok pedig a felügyelőség azt hangoztatja, hogy a törvényes előírás szerint bánik velük. A leprások azonban mint a pokolból igyekeznek menekülni a telepről és állandóan rémületben tartják a környék falvait, mert váratlanul megjelennek az uccán, megszöknek a telepről és beülnek a korcsmákba bort és pálinkát inni. Legalább így beszélnek a halálrémült falusiak.

Tegnap nagy riadalmat keltett, hogy egy héttágu leprás csoport vonult végig a közeli Isaceea város főterén és egyenesen a rendőrségre tartott.

A hét szerencsétlen beteg ember egy-egy darab kenyeret szorongatott a hóna alatt és panaszt tett a hatóságoknál. A rendőrkormányzatnak elmondották, hogy ehetetlenül rossz a kenyér s azt is drágábban kapják, mint máshol a fehér kenyeret és a méréssel is olyan szűkmarkúan bántak, hogy mindég hiánya van a porciónak. Ennek a bizonyítására vitték magukkal a kenyeret, amely bizony fekete volt és szinte ehetetlen. A felháborodott leprás csapat megjelenése óriási megrökönyödést keltett a város közepén. A boldogtalanok eltorzult arcúak, nyílt sebeikkel valósággal pánikot idéztek elő. A rendőrség igyekezett elszigetelni őket, de ez nem ment könnyen.

Mikor a rendőrség udvarára értek, akkor derült ki, hogy

a lepratelep felügyelőjét is magukkal hurcolták haragjukban,

akit azzal vádoltak, hogy ő az oka a tarthatatlanul

rossz állapotoknak. A megrémült embert közrefogta a hét elszánt leprás és arra kényszerítette, hogy menjen velük. A felügyelő a rendőrségen panaszt emelt a betegek ellen, elmondta, hogy nem bírják fékentartani őket, szembeszállanak a telep vezetőivel, titokban alkoholt csempésznek be a telepre és holtreszre isszák magukat, akkor pedig mindent összetörnek. A rendőrkormányzat nyomában kiállt a pékműhelybe, hogy megállapítsa, mennyiben van igazuk a szerencsétlen leprásoknak és milyen kenyeret mérnek ki nekik. Arra a meggyőződésre kellett jutnia, hogy az előírásoknak megfelelően történik a kenyér sütése és kimérése, így tehát kénytelen volt a leprásokat panaszukkal együtt elutasítani.

A leprások erre

beültek az egyik korcsmába, bort rendelték és mulatni kezdtek.

A rendőrkormányzat felszólítására sem távoztak, mire az egy csapat rendőrt küldött a korcsmába, akik

kiverték a mulatozó leprásokat és elkergették őket a telep felé.

Az eset nyomán szigorúbb felügyeletet rendeltek el a telepen, de az élelmezés a jelek szerint nem változott. Pedig valami bajnak kell lennie, még akkor is, ha a felügyelők előírás szerint járnak is el. Hatóságilag kellene jobb élelmezést előírni ezeknek az emberi társadalom számkivetettjeinek, akiknek úgy sincs már egyéb örömiük az életben, csak az, amit enni kapnak. Akkor nem molesztálnák a szomszéd városok rendőrségeit és nem veszélyeztetnék a környék lakosságának egyézségét időnként megismétlődő kitéréseikkel.

HATALMAS KÖNYVTÁRT

rendezhet be használt, de megkímélt állapotban levő kötött könyvekből **darabonként csak 25 lejért** Olvassa át türelemmel ezt a jegyzéket és szerezze meg magának belőle kedvenc könyveit, míg a készlet tart!

Acs Klára: Milliók drámája
Armandi A.: A korall sziget
Ambrus Z.: Pókháló
— Őszi napsugár
— Tóparti gyilkosság
Averosenkó: A tükör lelke
Adlersfeld: A farkas árnyéka
Andai E.: Álom asszonya
— Tengertánc
Aragon: Hét pupos tornya
Arlen: Ifjú szerelmesek
Bársony I.: Dobogó szívek
— Élő képek
Bartha Lajos: Zsuzsi
— Elsülyedt világ
Beczási Judit: Mari néni
Bródy S.: Két szőke asszony
— Ezüst kecske I-II.
— Fehér könyv
— A nap lovagja
Bonyi A.: Pillangó
Boutet F.: Halottország
Balcombe B.: Nagy Napoleon
Broussou J.: Anatole France
Biró Lajos: Vízözön
— Házasság
— Utolsó csók
— Az élet arénája
Berkes Imre: Babel
Bergmann: Santa santala
Brand Max: Ember, ló és a kutya
— Vörös sólyom
Balla Boris: Nicky növendék
Bennet: Lord Raingo
Benoit P.: Fellebbanó parázs
— Mosolygó szobor
Bettauer Hugó: Fokról-fokra
— A világ leggazdagabb
Biggers: A fekete teve
Braims: Hármaskör
Bródy Sándor: Timár Liza
Brochy V.: Szívem szerint
Berougs: Tarzan visszatérése
Chantepleure: Színelv
— Házasság
Csermely Gyula: Tourini nász
Csathó Kálmán: Lányok, anyák, nagynanyák
Kuprin: A kriptá
Courts Mahler: Végzetes levél
— Büszke hallgatás
Caudel: Az álomlovag
Conway: Csodálatos képesség
Crafford J.: Kelet fiai
Colette: Cinci
— Mitsi kisasszony
Collins D.: Istenítélet
Conrad J.: Narcissus négere
Courts Mahler: Szenvedés a boldogság ára
— Megérdemelt boldogság
— Névtelen titka
— Ki legyen a párom
— Az örökség
Doyle C.: Koroskó tragédiája
— Brixtoni rejtély
Dumov O.: Vlass gyerek
Dante A.: Új élet
Didring E.: Világnők
Davies F.: Nincs kegyelem
Dell E.: Peggy küldetése
Dickens: Nehéz idők
Drasche L. A.: Tűzkereszt
Dumas id.: Király a vérpadon
— Salvador
— Jehu cimborái
— Husz év múlva I. II. III.
— Bragelome Vicomte I-VI.
Duse E.: Törös bot
— Dr. Smirno naplója
Eschtruth Natalia: Hazard
— Vadrózsa
— Örök ifjúság
Elek A.: Újabb magyar költők
Elvestad: Veszedelmes Barra
Eötvös Károly: Házassági viszontagságok
Eval K.: Sulamith kertje
Farjeau J.: Gonosztevők árnyéka
— A vörös kilences
Feval Paul: Chabaniel Caesar
— Az égből lovagjai
Frederiks: Fényjelek
Forró Pál: Biborhullám
Földi Mihály: Sötétség
Friesen Erich: Vanderbildek végzete
Fekete Miklós: Ifjú lelkek
Farrere Claude: Kis kokottok
Fantomas: Leánya
Fexer: Hálóban
France Anatole: Bergeret ur Párisban
Fronidin: Fejedelmi autó
Gerstaecker: Megváltó szenvedés

Galsworthy J.: Szigeti kép-mutatók
Gourmont: Egy ártatlan szív
Georg H.: Vámvédelem
Gautier: A mumia regénye
Gaboriau E.: Lecque eset
Gyulai Pál: Egy régi udvarház
Györi Ernő: Isten és nő
Geyerstam: Asszonyi hatalom
Göndör Ferenc: Vallomások könyve
— Ilonka
Gautier F.: Aria Marcella
Glyn E.: Három hét
— Vak a szerelem
— Az ellentét
Gara A.: Gyöngyök gyöngye
Gárdonyi Géza: Mai csodák
Goethe: Meister Vilmos I-III.
Gábor A.: Petur meg a dinya
Gáspárné D. M.: Örök lángok
Grimschaw: Sempsi
Hauptmann Gerhard: Az elsülyedt harang
Herczeg Ferenc: Mutamur
— Gyurka és Sándor
— Nappnyugati mesék
Heine: Napoleon dobosa
Huymans H.: Blöff
— A vörös kalóz
Hesse Hermann: Camenzied Péter
H. Hermann O.: Kisvárosiak
Hegedüs Sándor: Alakok a köd homályában
Hatvani Lajos: Isten könyve
Harlana: Barátom
Hamvas I.: Az élet háza
Harthonyi L.: Az ártatlan bűnös
Harsányi Zolt: Rozmaring
Heller F.: Kalandos vakáció
— Marco Polo milliói
Harland: Prospero barátom
Huymans: A külön
Ibsen Henrik: Trónkövetelő
Ivans J.: Titkos küldetés
Jenkinsen: Versenyfutás egy trónért
Jókai Mór: Rab Rábi
Joób Dániel: Ifjúkor
Krúdi Gyula: Tegnapok ködlovagjai
— Aranykéz utcai szép napok
— Francia kastély
— Bukfenc
Kabos Ede: Koldusok
— Fehér éjszakák
— Jövő fészke
Kemenchei Jenő: Mara rózsái
Karinthy Frigyes: Két mosoly
— Budapesti emlék
— Jelbeszéd
Kövér Ilona: Margit férje
Kipling Rudyard: Történetek mesék
Kunecz Aladár: Felleg a város felett
— Fekete kolostor I-II.
Keller Gottfried: Jakab mester könyve
Kafka Margit: Allomások
Dr. Kármán Elemér: Kármán Mór etikája
Kóbor Tamás: A halál
Kappus: Tenisz bajnok
Karácsony Benő: Pjotraska
Kaulbach: Az árnyék
Kádár Lehel: Három galamb
Luys P.: Meztelen ország
Lescuer D.: Tragikus élet
Leroux G.: Hardigras
Lehne: Jolanta házassága
Leblanc Maurice: Négy vörös gyémánt
— Srapnel
Land Hans: Annine házassága
Ligeti Ernő: Az ifjító szűz
Lagerlöf Zelma: Helga
Lakatos László: Fenséges úr szerelme
Lugovay: Nincs kegyelem
London Jack: Vissza a vadonba
— Játék az étellel
Lux Terka: Lányok
Lehne: Kié vagyok
Lázár Béla: Hangulatok
Lázár István: Mákvirág úr
Langenscheidt P.: Szőke Loni
— Szeretlek
— Ut a férjtől a férjig
Lindbergh: Az óceán hőse
Lesage: Gil Blas de Santilane
Leleszi Béla: Aranyország felé
— Zűrűm légió
— Sakálfejű csoda

Level M.: A bellavistai rejtély
Laurence J.: Reyburn Manor rejtélye
Le Quex V.: Láthatatlan kéz
Lengyel Menyhért: Boldog város
Landsberger: A sátnál halála
Larisch grófnő: Multam
Marlitt E.: Aranyos Erzsike
— Gránátköves asszony
— Bagolyvár
Molnár Ferenc: Az üveg cipő
— A rabok
— Ismerősök
— Az ördög
— Játék a kastélyban
— Pál utcai fiúk
Maupassant G.: Horla
Miklós Jenő: Madárka
— Piros mókus
Merimée P.: Lelkek a purgatóriumban
Musset: Jayotte
Mazière: Szép temetéselem lesz
Marchi E.: Pianelli Demetrio
Maugham: A mágus
Marsh R.: Sötét hatalom
Millin: Isten mostoha gyermekei
Mühlau: Új élet
Meyrink G.: Zöldarcú kísértet
Maupassant: Tóni bá
Móricz Zsigmond: Pillangó
— A tűznek nem szaba d
— Pacsirta szó
Mereskovszkij: Tolsztoj és Dosztojevskij
Mothe Frederick: Dubarry grófnő
Mann H.: Ronda tanár úr
Marres J.: A vágy
Michaélis S.: Az örök álom
Molter Károly: Metánia R. T.
Morvai Z.: Októberi fellegek
Murger H.: Diákország
Nagy Lajos: Az asszony szeretője meg a férje
Novella nagy mesterei Oroszok
Nadas Sándor: A bolondok öröke élnek
— Parfajt és halszag
— Operai angyalok
Nansen P.: Julia naplója
Nobody: Fehér perjel
Otolengui: A század bűne I-II.
Osborne Lloyd: Sportszerelem
Orczy E.: A vörös pimperl
— Összekuszált fonál
Perutz Leó: Bolibár márkai
— 9 és 9 között
Priolett M.: A játékos leánya
Prevost M.: Női levelek
Pásztor Árpád: Tolsztoj tragédiája
Pajzs Elemér: Az agglegény pinteres
Pap József: Első könyv
Pakots József: Bóditó akácok
Plusov Günterer: A csinghai repülő
Pálffy G. Irén: Pax vobis I. II. III.
Pünkösdi A.: Bárcai Bella a szeretőm
Pitaval M.: Végzetes meghívás
Packar F.: A sátnál palástja
Pert Camile: A kis Cady
— Cady mint asszony
Ponson: A rejtélyes örökség
— A szívrend lovagjai
— A vadember halála
Quex W.: Lezárt könyv
Romain Roland: Farkasok
— Colas Breugnon
Rossner C. P.: Amikor az asszony ideges
Regnier H.: Meztelen Guilletta
Révész Béla: Egyedül minden-kivel
Richepin Jean: Derék emberek
Róza Miklós: A magyar impresszionista festészet
Raskai Ferenc: Dunai éjszakák
Rube B.: Amikor az emberek eltűnnek
Reginer H.: Hazajáró mult
Stevenson: John Nicholson
Somlyó Zoltán: Sötét baldachin
— Tango milonga hercegnő
— Őszi regény
Stacpoole: Garrywen
Strindberg A.: Mámor, Hattyú-vér
— Utópiák a valóságban
— Krisztina
Sierosewskij: A táncosnő szerelme
Schnitzler Arthur: Körtánc

Schnitzler A.: Mici grófnő
— Alarcok és csodák
Sand George: Vallomások
— Senki gyermeke
— A kis párisi leány
Sidney: A szegénység problémája
Shemann: Az üldözöttek
Somlai: Boldogasszony szolgálja
Sas Ede: Desdemona leánya
Schlicht: Lakodalmass hintó
Schneider Eduard: Néhány óra a bencések között
Segesdi L.: A koporsó
Sapper: Bulldog Drumond
— Gyémánt királyok
Segekrantz: Nachtvogel báró főnyereménye
Scott W.: Ivanhoe
Szép Ernő: Emlék
— Egy kis színház
— Kenyér
— Jázminok illata
Székely Béla: Vajudó ország
Szende Pál: Új október felé
Szentgyörgyi István: Emlékeim
Szikra: Enyém
Szilágyi G.: Vitustánc
— Menny, pokol, háború
Szentleki Kornél: Kesergő szerelem
Szerelmes századok 1001 éjszaka
Szemes Béla: Meztelen táncosnő
Szomaházi I.: Estétől hajnalig
— Krakélek alkonya
— Mindennapi problémák
Szini Gyula: Lelki kalandok
Szomori D.: Mennyei küldönc
— Nagyasszony
— Három máglya
Székula Jenő: Négy asszony boldója
— A vörös eziékel
— Szamárfej
Szabóné N. J.: Flirt
Szilágyi A.: Az idő katonái
Szirmai: Szegény szerelem
Tagore R.: Éhes kövek
Török Gyula: Halszemünek három fia
Torma Cecil: Emberek a kövek közt
— Viaszfigurák
Tábori Kornél: Pesti specialitások
Turgenyev I.: Heléna
— Diadalmas szerelem dala
Tömörkényi: Jegenyék alatt
Thomas Mann: Királyi fenség
Thuri Zoltán: Közöséges emberek
Tayer Lee: A legsötétebb árnyék
Thurston: Charmense
Terchanszki: Viszontlátásra drága
Ujhelyi N.: Szenzációs regény
— Jack Fun császarsága
— A hercegnő
Wolf L.: Bessel doktor feltámadása
Werner E.: Küzdelem a boldogságért
Wallace Edgar: A kék kéz
— Repülő gárda
Verona G.: Aki a szerelmet kitalálta
Warner H.: Ez is egy olyan...
Wilde Oszkár: A szépség fiziológiája
Várnai Zseni: Anyaszív
Wells H. G.: Hooprieder ur kalandjai
Wicemándi J.: Nevető halál
Wilson: Új szabadság
Werner Emilia: Dacos szerelem
Wicenti: Asszony vagy kisasszony
Walsch: A zöld bálvány
— A fehér álaré
Woodehuse: Talált pénz
— Betti és a herceg
Verne Gyula: Dél csillaga
Wells H. G.: Anna Veronika
Verona: Ivelize
Waleffe: A szerelmes Magdolna
Wagner L.: Julia
Wallace E.: A zöld ijjász
— Kisértetek völgye
— Titokzatos mester
— Három tölgy titka
— Pénzhamisítók
— 13-as szoba
Zsoldos László: Az ürge
Zolt Béla: Bellegarde
— Gerson és neje

Az összeg bélyegen is beküldhető!

Vidékre, 10 drb vételnél, portómentesen szállítjuk!

Beszerezhető: **Alkalmi könyvárúsitás**
Cluj-Kolozsvár, strada Memorandului (v. Unió u.) 16. sz.

Tragikus körülmények között halt meg Rosenberger Mór, Purjesz professzor egykori asszisztense

Pár hónappal ezelőtt trombózt kapott, a napokban rákos daganata miatt megoperálták - Halálos ágyán megmondta, hány órát fog élni

(Kolozsvár, július 27.) Sulyos vesztés érte Kolozsvár társadalmát. Egy városszerte méltán kedvelt és becsült, minden tekintetben kiváló, régi orvos: **Rosenberger Mór** dr. hosszas szenvedés után és tragikus körülmények között, ma délelőtt elhunyt. Rosenberger doktor 63 éves volt, Gyaluban született és már évtizedek előtt kolozsvári lakos lett. Itt végezte az unitárius kollégiumban a középiskolát, ugyancsak Kolozsvárt tett doktorátust az egyetemen, a kilencvenes évek elején.

Nagyszerű mesterhez jutott: **Purjesz Zsigmond** professzornak asszisztense lett pár évig. Purjesz professzor iskolája tudvalevőleg nemcsak kitűnő orvosi tudással nevelte tanítványait, hanem az orvosi mesterség legnemesebb kellékével: a humánus emberszeretettel.

Annak idején Rosenberg dr. az orvosi szakirodalom terén is dolgozott. A maláriáról Jancsó Miklós későbbi professzorral folytatott együttes kutatása és értékezése kiváló szakmunka és értékes mai napig is.

Ezután mint belgyógyász folytatott orvosi gyakorlatot. Tudása, jósága és egyszerűsége városszerte, sőt Erdélyszerte ismertté és kedvelté tették. Csöndes, szelíd ember volt, lehetőleg kerülte a sok és tuldrága gyógyszer, emellett azonban mindig figyelemmel kísérte a gyógytudomány haladását és a modern gyógymódokat és szereket. Évtizedeken át alkalmam volt tapasztalni, hogy Rosenberger dr. mily önfeláldozóan lelkiismeretes orvos volt. Késő este, néha 20 fokos hidegben is, a legtávolabbi külváros valamelyik mellékucajába hívták ismeretlenhez, akiről nyilvánvaló volt, hogy szegényember és aligha tud fizetni. Ez az áldott jószívű, kötelességtudó ember, azonnal elindult betegéhez. Valóban *sem éjjele, sem nappala nem volt*. Senkit azért, mert más orvoshoz is fordult, cserben nem hagyott — a hiúságot nem ismerte. Az orvosi etikának egyik legnagyobb tisztelője és követője volt. Ez orvosi titoktartást és diszkréciót, például, oly szigorúan megtartotta, hogy még azt sem mondotta meg senkinek, hogy kihez hívták és melyik uccába megy. Betegei érezték részvétét. Szelíd jósága és rendíthetetlen türelme *betegének családtagjává tették*.

Annak idején Rosenberger dr. egészségügyi-minősítést is szerzett és a kolozsvári állami felsőbb leányiskolában egészségügyi tanított. Tagja volt más egyleteken kívül az Ehrlichről elnevezett kolozsvári orvosgyógyászati társaságnak, melynek szaküléseit, ha csak lehetetlenség nem akadályozta, szorgalmasan látogatta. Színházba, hangversenyekre, bár szerette a zenét, nem igen járt, családja körében töltötte szabad idejét és otthoni életmódot folytatott azért is, hogy betegeknek minél gyorsabban szolgálatára álljon.

A világháború alatt éveken át teljesített katonai-orvosi szolgálatot, több olyan helyen, melyek távol fekszenek Erdélytől. Így Prágában is szolgált és működött e téren.

Öt esztendő előtt a világháború alatt és után, leginkább az izgalmak által elterjedt *epebajban* szenvedett. Ekkor a legsúlyosabb állapotában a Mátyás-szanaszatóriumban operálták teljes sikerrel. Tovább folytathatta aztán orvosi gyakorlatát. Most pár hó előtt, *egyik lábán trombózt kapott és mikor már állapota javult, rosszindulatú rákos daganat támadt meg belső részében*. Pár nap előtt operálták a legnagyobb gonddal, ismét a Mátyás-szanaszatóriumban. Hiában volt azonban a leglelkismeretesebb szakkezelés, hiában feleségének sz. **Weinberger Gizellának** ezuttal is, mint éveken át mindig gondos és szakadatlan ápoló-munkája. A sok munka, a sok izgalom, melyben már oly régen mindnyájunknak része van, kimerítették szervezetét és bár *öccsének, Rácz Simon nagyenyedi mérnöknek véréből tegnap átömlesztést adtak a betegnek*, menthetetlen volt és ma délelőtt 12 órakor elhunyt.

A halál maga elég nagy tragédia, azonban a tragikus körülmények, melyek közt ez az

egyszerűségében nagy lélek itthagya ezt a kedves világot, a következők. Két fia van. Egyik: Lajos, évek előtt Amerikába ment ki, ott megtelepedett és ügyvédi gyakorlatot folytat. A másik: János Németországban készül a gépészmérnöki pályára és éppen most vizsgázik. Édes atyjának áldozatos, nemes parancsa *megtiltotta, hogy gyermekeit értesítsék súlyos betegségének végzetes fordulatáról*, melyet ő maga jól tudott.

A másik, e korra legjellemzőbb tragikum, hogy ez a nemeslelkű és kiváló ember nem szí-

vesen akarta magát operáltatni. Inkább meg akart halni, mert ő, aki annyi ember életét mentette meg tudásával és nagyszerű gyakorlatával, nem tartotta érdemesnek, hogy a súlyos operációnak elkerülhetetlen izgalmaival és szenvedéseivel a maga hátralevő életéért elszennvedje. Megrendítő kritikája, lesújtó értékelése ez a gondolat a háború után való időknél. Mégis engedett családjának iránt való kötelességének és midőn élete menthetetlenné vált, minden fáradhatatlan és valóban kitűnő orvosi munka ellenére: **Rosenberger dr. megmondotta, nyugodtan, hogy hány órát fog élni.**

Egy kötelességtudásban tökéletes, orvosi munkában nagyszerű és ezrek szenvedését enyhítő, gyógyító munka után köztiszteltet, közbecsülést szerzett magának és emléket nemcsak családjának, barátainak, hanem ennek a városnak és messze-vidékének ezrei őrzik meg, szeretettel. Neve maradandó lesz a nemzedékek óta tisztelt kolozsvári orvosok sorában, akik *nemes humanizmusuk* által tették méltóvá magukat a halála és elismerése.

Gyalui Farkas.

Semmit sem érnek a nyugdíjasok a bonokkal

Nem fizethetnek vele adóhátrálékot, mert nincs adóhátrálékuk
Memorandum a kormányhoz

(Kolozsvár, július 27.) **Pop Valér** nyugdíj-egyesületi elnök egyesülete nevében a következő memorandumot juttatta el a miniszterelnökhöz és a pénzügyminiszterhez:

Tekintettel a magas kormányra arra a szándékára, hogy az 1931. évi hátrálékban lévő nyugdíjakat adóbonokkal fizeti, amelyek az 1932. év előtti hátrálékos adók kiegyenlítésére volna használhatóak, az alólirott nyugdíjas egyesület tisztelettel kéri, méltóztassék figyelembe venni, hogy az erdélyi és bánáti nyugdíjasok nem tartoznak 1932. év előtti adóval, sőt 1932. évre sem, mert az illetékes pénzügyi hatóságok nem utalták ki a nyugdíjukat mindaddig, amíg nyuktákkal nem bizonyították, hogy az adófizetéssel rendben vannak.

Ennélfogva a kibocsátandó adóbonokat nem tudnák a célnak megfelelően felhasználni, de a nyugdíjasok hitelezői sem használhatnák azokat, mert ezek legnagyobb része szintén kiegyenlítette az 1932. előtti időre esedékes állami adóját, így ha a nyugdíjasok piacra vinnék bonjaikat, bizonyosan sok százalékos veszteség érne őket a névleges értékkel szemben, amiből éppen a rosszfizetők huznának hasznát, vagyis azok, akik nem teljesítették az állammal szemben való kötelezettségüket és károsodnának azok a polgárok, akik idejében kiegyenlítették az állammal szemben való tartozásukat.

Kérve kérjük a kormányt, hogy találjon más módot a hátrálékos nyugdíjak kifizetésére, hogy ne legyenek megkárosítva a szerencsétlen nyugdíjasok. Ha semmiképpen sem volna lehetséges a hátrálékos nyugdíjak készpénzben való kifizetése, kérjük, hogy a kibocsátandó bonokkal legalább az 1932., 1933. és 1934. évekre kivetett adókat lehessen fizetni velük s így módon a nyugdíjasok kiegyenlíthetnék privátadóságaikat is, amelyeket a nyugdíjak kifizetése halmozott fel; fizethetnék lakbéréiket és egyéb a létfontartásból kifolyó kötelezettségeket.

Ellenkező esetben a nyugdíjasok, akiknek nincsenek adóhátrálékaik, kiegyenlítvén azt tisztességesen, ki volna adóhátrálékuk a spekulánsok és más, az ő nyomorukból elősködők kiszípolozásának, most mikor évek óta selymldnek szegénységben és nélkülözésben.

Kérjük a kormányt, vegye figyelembe ügyünk igazságát és hallgassa meg a legnehezebben sújtott polgárok könyörgését. A legalázatosabb tisztelettel: **Pop Valér** sk. elnök. **Oana** sk. vezértitkár.

— Az új adótörvény magyar fordítása kapható dr. Mandel Fordító-irodában, Cluj, Memorandumai 24. Ár 60, vidékre 70 lej, előre beküldve.

MEGJELENT!

A BUDAPESTI KALAND

-NAK OLCSÓ PROPAGANDA KIADÁSA.

Az 500 oldalas díszes kiállítású könyv már átvehető a **Keleti Újság** kiadóhivatalában Cluj-Kvár, Strada Baron L. Pap (volt Brassai ucca) 5.

44
lej

MEGJELENT!

A romániai könyvpiac szenzációja, **Körmendi Ferenc** világhírű 1000 angol fonttal díjazott regényének,

lefizetése ellenében. Eddig A budapesti kaland ára 180 lej volt. Vidékiek küldjenek be 54 lejt. Míthogy A budapesti kaland olcsó kiadása csak korlátozott számban készült, mindenkinek érdeke, hogy mielőbb átvegye a regényt, melyből nem jelenik meg második kiadás.

HIREK

Péntek, szombat, vasárnap Royal Mozgóban

Nappal én, éjjel te

Willy Fritsch, Nagy Kató

Modern, hűvös terem!

— Magyarország huszmillió pengős kölcsönt vett fel. Budapestről jelentik: Imrédy Béla pénzügyminiszter tárgyalásokat folytat a bankokkal huszmillió pengős belső kölcsön felvétele tárgyában. Imrédy az év eleji adó bevételeket akarja egyensúlyozni e kölcsönből és az év végén befolyó adópluszokból fizeti vissza a kölcsönt.

— Egy gránát felrobbant a miskolci helyőrség hadgyakorlatán. Miskolcra jelentik: A diósgyőri erdőben a miskolci helyőrség hadgyakorlatozott. Egy gránát felrobbant, egy önkéntes tizedes meghalt, egy katona súlyosan megsebesült. Egy tisztnek a karját tépte le a gránát.

— Megsemmisítették Petrozsény város határozatát. Dévai tudósítónk jelenti: Petrozsény város tanácsa Weress Béla tanácsos javaslatára határozatot hozott, amely szerint a város felülvizsgálja az összes kinevezéseket, ami az utóbbi időben a városnál történt. A határozat a prefektúrához került, amely azonban formai okok miatt utasította a tanácsot újabb határozat hozatalára.

— Dr. Rosenberger Mór temetése. Dr. Rosenberger Mór temetése ma délután 4 órakor lesz az új neolog temető halottas házából.

— Gyűjtőtábor Németországban a szexuális betegek számára. Berlinből jelentik: Hamburgban külön gyűjtőtábort állítottak fel szexuális bűntettek miatt elítélt, büntetésüket kitöltött egyének számára, továbbá azok részére, akik beteges hajlamuk, vagy gyanúsak abban az irányban, hogy esetleg erkölcsileg merényletet kísérelnek meg.

— Leégett Leyden egyik legszebb temploma. Leydenből jelentik: A százéves Szentpéter templom kigyuladt és teljesen a lángok martalékává vált. A tűz ismeretlen okból a toronyban keletkezett.

— Nyilatkozat a vendégipari szindikátus határozatáról. A Keleti Újság tegnapi száma közölte a kolozsvári vendégipari munkaadók szindikátusának az iparkamarai választással kapcsolatos választmányi határozatát, melyben a szindikátus kimondja, hogy teljes mértékben támogatja a kereskedői tanács, sfatul negustorese listáját. Megjelent a szerkesztőségünkben a vendégipari szindikátusból egy küldöttség, amely az ellenkező álláspontot képviseli és nyilatkozatként a következőket adta elő: A vendégipari szindikátus választmányának nem ismerik el azt a testületet, amely azt a határozatot hozta. A szindikátus elnökének csak Pop Joant ismerik el s az ő kirekesztésére hozott határozat meghozatalában nagyrészt olyanok vettek részt, akik a választmányának nem tagjai s olyanok is vettek részt, akik a szindikátusnak sem tagjai. A „sfatul economic” nevű alakulattal a választási paktumot nem Pop Joan kötötte, hanem az egész elnökség s ezt a paktumot Ehrlich Ernő is sajátkezűleg aláírta; álláspontját csak most változtatta meg. Nem tehet tehát mást felelőssé olyan paktumért, aminek létrehozásában ő részt vett s amit ő maga aláírt. — E nyilatkozatnak a közlését nem tagadhattuk meg. Közöljük azzal, hogy a vendégipari képviselői ezt a belső ügyüket, a felmerült ellentétet a szindikátus kebelében majd maguk elintézik. A kereskedőtanács és a többi gazdasági érdekeltségek közé tömörült testületek csütörtökön este tartottak nagygyűlést az Iparkamara dísztermében s a sfatul negustorese kiskereskedői listája mellett foglaltak állást.

— Alarcos rablók Vulkánban. Dévai tudósítónk jelenti: Tegnep este 10 órakor, Schatzmann Hermann vulkáni kereskedő lakásába három bekormozott arcú rabló toppant be hatalmas késekkel felfegyverkezve. A kereskedő nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem az egyik rabló kezéből kicsavarta a kést s éppen a többiek lefegyverzéséhez akart hozzá látni, amikor a rablók, a kereskedő felesége által okozott lármára, amire már az utcán is figyelmesek lettek, a kerítésen keresztül megszöktek. Az egyik rablót a csendőrség még aznap előállította és másik két társát is megtalálta s jöhetnek a kereskedő az egyiket felismerte, mind a hárman tagadásban vannak. Az eljárás folyik ellenük.

— Egy református lelkész váratlan halála. Beregszászi György, somkerek-i lelkész váratlanul, utközben meghalt. Az 58 éves lelkészt szívszélhűdés érte. Beregszászi György érdemes közéleti munkát végző, köztisztviselőként álló pap volt. Halála a vidéken mély részvétet keltett. Temetése 28-án délután 2 órakor lesz Somkeréken.

— Ismeretlen tettesek elfűrészték a templhofi tölgyet. Berlinből jelentik: Ismeretlen tettesek elfűrészték a Hindenburg születése napján a nemzeti szocialista forradalom emlékére ültetett templhofi tölgyet. A rendőrség a nyomozást megindította.

— Kolozsvárt is eljátszák a marosvásárhelyi gyermekek a János vitézt. Marosvásárhelyen nagy sikerrel adták elő a napokban az immár klasszikussá vált magyar daljátékot, a János vitézt. Százhusz gyermekszereplő adta elő a gyönyörű magyar operettet és közülük hatvanan gyermekbalett-kart alkottak. A rendkívül érdekes produkciónak Kolozsváron vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a premierje és délután 3 órakor megismétlik.

— A repülőnap nyerevényei. Vasárnap délután a Csikós-kertben népnepélyt rendeztek a kolozsvári repülőgép-alap javára. A kisorsolt tárgyakat a következő számok nyerték: 689 egy hordó sör, amelyet az Azugai sörgyár adományozott és a 44. sz. 5 üveg óbort. A sorsjegyek tulajdonosait felkéri a rendezőség, hogy 10 napon belül jelentkezzenek a prefektúra 4. sz. szobájában a nyerevények átvétele végett. A harmadik díjat, 150 lej készpénzt, a nyerő már felvette.

Ma

Péntek,
július 28.
Ince, Viktor
napja

Könyvtárak és muzeumok nyitva: Egyetemi és EME könyvtár: délelőtt 9-től, 1 óráig. Az Egyetemi Könyvtár népkönyvtára: d. u. 3-9. Archeológiai Muzeum: EME, érem-, régiség- és képtára, Cioflec-képtár: d. e. 9-1. Botanikus-kert, Botanikai Muzeum, EME-növénytar: d. u. 2-3. EKE-, Erekiye Muzeum: d. e. 9-1. „Museum Etnografic”: d. e. 9-1, d. u. 3-6.

Időjárás: A felmelegedés általános jellegű, sőt az éjjeli lehűlés sem szállott 17 C. alá. Várható időjárás: Igen meleg, tulnyomóan derült idő.

(Dacia: Az ördög tombolája. Elisa Landi és Viktor MacIaglen). — Select: Az emberi bestiák.

Uránia: Vége a dalnak — Opera-mozgó: Ketten egy autón. (Schneider Magda, Verebes Ernő). — Edison: I. A szenvedélyes szerelő szerelme (Malek). II. Egy versenylő története. (Carl Gable).

Inspekciós gyógyszerárak: Dr. Hientz (Főter), dr. Halász (Booskay tér), Diana (Jókai u.), Flohr (Ferenc József ut.).

— Sebes hajtás miatt előállítottak Budapestén egy spanyol tartománykormányzót. Budapestről jelentik: Egy jólöltözött, elegáns urat állítottak elő a rendőrségen sebes hajtás miatt. Az elegáns urat Comes Pedronek (Cadiz) hívják, tartománykormányzó Spanyolországban. A rendőrség szabadon bocsátotta, miután beigazolta, hogy a sebes hajtásért kizárólagosan a soffőr felelős.

Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült, gyakori fejfájásban szenvedőknek biztos gyógyulást nyújt
A DR. FÖLDES-FÉLE „FERROL” VASLIKÖR.

1/2 literes üveg ára 110 lej gyógyszerárakban. Postán utánvétellel szállítja Dr. Földes laboratórium, Arad

— Szilágymegyei hírek. Zsibórol jelentik: Gardánfalva községben Petráni Mária, 23 éves cselédeány afeletti elkeseredésében, hogy udvarlója elhagyta, marólugot ivott. Súlyos belső sérüléseivel a vármegyei kórházba szállították. — Benedekfalva községben a napokban kigyulladt a Dacia fatermelő cég raktára és több mint 150 köbméter I. osztályú bikkfa elégett. A kár meghaladja a 220 ezer lejt, amely biztosítás útján megtérül. — Salamon községben tegnap éjjel ismeretlen tettesek betörték Klein Sámuel szatócsüzletébe és több mint 10 ezer lej készpénzt és 3000 lej értékű dohányt vittek el. A csendőrség a nyomozást bevezette.

LEGUJABB

Újabb beszédek a leszerelési konferenciáról

(London, július 27.) A leszerelési konferencia záróülésének délutánján Miskij, orosz delegátus ironikus hangon „kivégezte” a konferenciát. Utána Colijn, holland miniszterelnök, a gazdasági bizottság elnöke emelkedett szólásra nagy tetszésnyilvánítások között. Colijn kijelentette, hogy értelmetlenek a tetszésnyilvánítások, mert a konferencia semmi kézzelfogható eredményekre sem jutott. Hasonló értelemben nyilatkozott Chamberlain is, aki kifejezte, hogy csalódott. MacDonald felolvasta Roosevelt táviratát, amelyben az Unió elnöke kijelenti, hogy Amerika a jövőben is hajlandó lesz Európával együtt működni a gazdasági béke helyreállítására érdekében. Jung olasz miniszter ünnepélyes kijelentést tett, hogy Olaszország kitart az aranyvaluta mellett.

Balbo holnap indul Ujfundlandból

(Róma, július 27.) Az olasz hidroplán-raj holnap indul Ujfundland partvidékéről a vizsztatéró óceánrepülő utra. Balbo közölte, hogy a légi raj az Írország felé vezető óceáni utat választja.

A német zsidók nem adhatják el ingatlanaikat

(Páris, július 27.) Hivatalos francia jelentés szerint negyvenezer német zsidó lépte át eddig a francia határt. A francia területre lépett zsidóknak csak egy része marad Franciaországban, a többi zsidók jó része Palesztinába költözik. Feltűnő nagy számban érkeztek zsidók Kopenhágába, többek között igen gazdag zsidók, akik többmillió értékű ingatlanokat vásároltak. Ugy látszik a zsidók külföldi ingatlan vásárlásaival áll összefüggésben a Hitler-kormány legújabb kiadott rendelete, amelynek értelmében németországi zsidók nem adhatják el ingatlanaikat.

Vita a kommunizmusról a grivicai tárgyaláson

(Bukarest, július 27.) A grivicai pör mai tárgyalásán Marinescu rendőrprefektus után Rădăceanu szociáldemokratát hallgatták ki, aki azt adta elő, hogy a kormányt felelősség terheli a vasutasok rossz helyzetéért. Emilian védő a cuzista vádlottak védője megkérdte a tanutól, mi a különbség a szociáldemokraták és a kommunisták között, mert az ő védeceit kommunistáknak mondják? A tanu azt felelte, hogy szerinte doktrinailag a programban és a gyakorlati megvalósításban nagy különbség van.

— Családi dráma Bukarestben. Bukarestből jelentik: A Str. Vlaicu 8. számú házban családi dráma játszódott le. Alexandru Mingo pol rendőrtiszt tegnap este megegyezett feleségével abban, hogy elválnak. A férj a megegyezés szerint utoljára aludt volna otthon. Reggel a férj nem jelentkezett a hivatalban s a rendőrségről utána küldötték. A házaspárt holtan találták a lakásban. Az asszony álmában lőtte agyon férjét, azután végzett önmagával.

„Fogok-e tetszeni?” — ez minden asszony kérdése, amikor elhagyja öltözőjét. Még egy utolsó pillantás a tükörbe..., gyönyörű, hogy milyen simulékony esése van a hajnak, elragadó titokzatos fénye és illatos tömörsége... Es ez mind oly könnyen elérhető: Heti egyszeri mosás Pixavonni meghozza a biztos sikert.

— Az elefánttól megijedt ló megölt kocsist. Marosvásárhelyre — mint ottan jelentik — ma érkezett meg a Kludsky-cirkusz, amelynek egyik elefántja az állomástól való bevonulás alkalmával felemelte az ormányát, ettől egy fiakeres ló megijedt, felborította a kocsit s a bérkocsis a szenvedett zúzódások miatt a helyszínen meghalt.

— Vonat elé vetette magát a vasuti raktárnok. Bukarestből jelentik: Tegnep este, amikor a Simplon befutott a pitești állomásra, Jugorianu Daniel nevű raktárnok a vonat elé vetette magát és azonnal szörnyet halt.

Tekints ide!... Tekints oda!"

Csathó Kálmán regénye

23

(Minden jog fenntartva.)

Az interpelláló nem is vette tudomásul a választ, hanem most már egyenesen nekiment a Sólyom személyének, akit lepocskondiázott a sárga földig és nem kevesebbet követelt, mint, hogy a szerkesztőt azonnal távolítsák el a lap éléről. „Ha pedig ez, — úgymond, — nem volna lehetséges abból az okból, mert ő a lap tulajdonosa, úgy tessék a kormányzubvenciót megvonni és a lap félhivatalos jellegét megszüntetni.”

A főispán második beszéde aztán elrontott mindent. Mert nem elégedett meg annak a megállapításával, hogy a lap a Sólyom és kormánytámogatást nem kap, neki tehát a lap dolgába beleszólása nem lehet, hanem védelmébe vette a szerkesztőt és kijelentette róla, hogy senki sem vethet aszemére semmit az ismeretes afféron kívül, ami azonban azonkívül, hogy teljesen privátügy, még különben sincs lezárva, folyamatban van, azaz tárgyalás alatt áll.

Ennél tovább nem beszélhetett. Ezekre a szavakra kitört a láрма, még pedig főleg a kormánypárton, amelynek a társadalmilag előkelőbb tagjai úgy találták, hogy a főispán egyrészt túllépte a saját hatáskörét, mikor ilyen illetéktelenül bele mert avatkozni a lovagi magánbecsület kérdésebe, másrészt pedig árulást követett el — éppen a saját osztályával szemben.

Olyan botrány keletkezett, hogy az ülést fel kellett függeszteni, de ez sem használt, mert a felzaklatott kedélyeket nem lehetett lecsillapítani a szünet alatt sem. Nyilvánvaló volt, hogy a főispánt a saját pártja fogja leszavazni. Ekkor azonban a főispáni szobába befurakodott Sólyom, majd hívták a kormánypárt demokratikusabb elveket valló csoportjainak vezetőit. Később a radikális ellenzék főemberei tűntek el a főispáni szoba posztóajtaja mögött és végül mégis csak megnyílt az ülés, amelyen a főispán választ tudomásul vették ugyan, de nem a kormánypárt, nem is az ellenzék, hanem egy új koalíció, amely a Sólyom-ügy óta alakult ki a városban és amelynek a tagjai részben innen, részben onnan rekrutálódtak.

Hogy többséget jelentettek ebben a pillanatban, annak az volt az oka, hogy a közömbösek egy része is csatlakozott hozzájuk s a végeredmény az volt, hogy az iparosok, a cívisek és a zsidók — a hivatali függőségben lévőkkel együtt — leszavazták az „urakat”.

Ez a pillanatnyi többség azonban nem olyan volt, amire más kérdésben is számítani lehetett volna. Világos volt, hogy a főispánnak nincs többé pártja, azaz, hogy a kormánypárt nem áll többé a háta mögött, ami annyit jelentett, hogy megbukott.

És ha még eziránt kétsége lett volna, meggyőzhette róla az, hogy este lampionos menet vonult a háza elé és tomboló lelkesedéssel követelte, hogy jelenjék meg az ablakban, mire Dr. Laky Márton ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag, és a helybeli radikális párt vezére két markos ember válláról tüzes beszédet intézett hozzá, amelyben, mint az emelkedett és haladó világnézet harcosát aposztrofálta.

Saját pártjának elvesztése semmi volt ehhez a bukáshoz képest, hogy éppen Laky Márton értsen vele egyet. Laky Márton, aki származását megtagadva, mindig az uralkodó osztály ellen foglalt állást minden kérdésben

és a legszélsőbb baloldal eszméinek propagálója volt a városban. Hogy a főispán mit válaszolt volna erre a beszédre, örök titok maradt. Mielőtt ugyanis erre kerülhetett volna a sor, éktelen abeugolás és láрма kerekedett, a lampionosok szétszaladtak, kövek repültek és záptojások, amelyek közül egy úgy ütötte szájon a még szónokló Lakyt, hogy annak másnap lovag Speck, a Sólyom segédje, kénytelen volt egy új hidat csinálni.

Az történet ugyanis, hogy a lampionos menet tervét valaki elárulta az ellenpártnak, mire azok összecsisztították a diákokat, meg az iparos ifjúságot és megzavartatták velük a főispán ünneplését. Ebből persze verekedés lett, majd fényes győzelem a diákok és mesterinasok részén, akik most már a Kossuth-nóta hangjai mellett járták be a várost, össze-vissza éljenezve és abeugolva, amíg a rendőrség szét nem kergette őket.

Ezzel azonban még nem volt vége a dolognak. A tüntetés másnap kiújult, de ekkor már a diákokhoz és iparos legényekhez csatlakozott a csőcselék is, mégpedig túlnyomó számban. A rendőrség teljesen erőtlenné bizonyult velük szemben, úgy, hogy katonai segítséget kellett kérni, s ki is rendelték egy szakasz huszárt éppen a Pirnitzer vezetése alatt.

Mire azonban a huszárok megérkeztek, a tüntetők már végiggázolták a Fő-utcát és miközben a főispánt meg a zsidókat abeugolták, betörték minden ablakot, keresztényekét és zsidókat egyformán, válogatás nélkül, köztük természetesen a szerkesztőségét, mert hiszen ez volt a főcél, mellékesen azonban az alispánét és a Friedmannékét is, ahol ráadásul egy kő megsebezte az inast is, aki éppen a spalétákat akarta becsukni.

A huszárok persze azonnal szétverték a pusztítókat, hiszen Pirnitzer, amint a vizsgálat beigazolta, vágtaiban tette meg az utat a kaszárnyától a tüntetőkig, a Sólyom lapjában a vezércikk másnap mégis ezzel a címmel jelent meg: „A csőcselék katonai segédlettel rombol városunkban.” És egyenesen megvádolta a főhadnagyot, hogy az tétlenül tűrte a tömeg garázdálkodását és a szerkesztőség szétrombolását s erre a körülményre felhívta a hadügyminiszter figyelmét.

(Folytatjuk.)

SPORT

**A román szövetség
azonnali játékjoggal leigazolta
Barátkyt a Crisanához**

**Ujabb román-magyar konfliktus a
láthatáron**

(Bukarest, július 27.) A Barátgy-ügyben nagyjelentőségű határozatot hozott tegnap a futbalszövetség. A szövetség kimondotta, hogy Barátkyt annak idején nem adták ki hivatalosan Magyarországnak s ilyenformán érvénytelen volt az MLSz igazolása. Ennek figyelembevételével a szövetség azonnali játékjoggal leigazolta a Crisanához Barátkyt.

A román szövetség határozata beláthatatlan következményekkel járhat. Bizonyosra vehető, hogy a magyar szövetség nem fogja elismerni a jogosságát Barátgy azonnali játékengedélyének s esetleg a FIFA-nál fog lépéseket tenni az ügyben. A Barátgy-ügy tehát ismét román-magyar konfliktushoz vezethet.

MEGBÜNTETTÉK A SOIMII-TRICOLOR MÉRKŐZÉS KIÁLLITOTT JÁTEKOSAIT. A szövetség tegnap foglalkozott a Soimii-Tricolor mérkőzésen kiállított három játékos fegyelmi ügyével. Mind a három játékost Hunyadi, Sztracsayeket (Tricolor) és Băicoianut (Soimii) 15—15 napig függesztették fel. A Mirion bírót inzultáló dr. L. Tătar egyévi időtartamra kitiltották az összes romániai futballpályákról.

Vasárnap a KAC és az Universitatea staféta-versenyeket rendez, amelyen az országos rekordok megjavítását kísérik meg.

Elhalasztották az ifjúsági atlétikai bajnokságokat. Vasárnap tüzték ki Brassóba az országos ifjúsági bajnokságokat. A szövetség a bajnokságok terminusát augusztus 20-ra tolta ki.

A kolozsvári TC tenniszcsapata 6:5 arányban győzött az MSE ellen. A TC tenniszcsapata Marosvásárhelyen szép győzelmet ért el az MSE csapata ellen. Eredmények: Wartenberg TC—Gardos MSE 6:1, 7:5. Nagy M. TC—Pitea MSE 7:5, 6:1. Güttler I. TC—Panajott MSE 3:6, 8:6, 6:3. Kiss M., MSE—Nappendruck TC 9:5, 7:5. Hossu Zoe TC—Vargáné MSE 4:6, 6:2, 6:1. Wartenberg—Hossu TC, Gardos—Vargáné MSE 6:2, 5:7, 6:2. Panajott—Kiss MSE, Güttler II.—Nappendruck TC 6:2, 3:6, 6:2. Gardos—Panajott MSE, Wartenberg—Nagy M. TC 5:7, 8:6, 6:4. Güttler I., Güttler II. TC—Varga, Berekméri MSE 6:4, 6:3. Bürger MSE—Güttler II. TC 6:2, 3:6, 6:3.

A câmpinai Tennis Club országos versenyen Poulieff győzött a férfi egyesben 3:6, 2:6, 6:4, 7:5, 6:3 arányban győzve le Hamburgert. A férfipáros döntőjében Hamburger—Segall 6:3, 6:2-re verték Botez—Caralulist. Botez a férfi egyesben Hamburger győzte le 3:6, 6:1, 6:3 arányban.

ELUTAZOTT BUDAPESTRE A ROMÁN ÖKÖLVIVÓ CSAPAT. A román ökölvívó csapat, amely pénteken a magyar válogatottak ellen mérkőzik a következő versenyzőkkel utazott Budapestre: Osca, Panaitescu, Jacob Gheorghe, Constantin, Borcea, Ilie Petrescu, Balandra, Stanescu.

A Mezőgazdasági Szemle

ROMÁNIA
MAGYAR GAZDATALSADALMÁNAK
LAPJA

Előfizetési díja egy évre 80 lej.
Mutatványszámot bárkinek ingyen küld a kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 5.

MEGJELENIK HAVONTA

MEGJELENIK HAVONTA

Kedvezményes utazás a Vaskaphoz és a Duna- deltához

(Bukarest, július 27.) A Vaskapu és a Dunadelta festői szépségű vidékeinek meglátogatását a vasút vezérigazgatósága kedvezményes nyújtásával akarja megkönnyíteni és ez a kedvezmény érvényes a dunai hajóutakon is. Ennek az igénybevételével az utasok féláru jeggyel utazhatnak, olyanformán, hogy megettérít jegyet kapnak, amivel díjtalanul visszajuthatnak a kiindulási állomásra. Hogy a hajóra szállást minden nagyobb nehézség nélkül el lehessen intézni, illetve fennakadás nélkül lehessen a tikkettjegyekkel utazni tovább a Dunán, az igazgatóság úgy intézkedett, hogy az utasoknak a vasuton Galac, Braila, vagy

nán. A hajójegyeket a visszautazásnál le kell pecsételtetni az illető kikötők hajótársaságainál, ellenkező esetben a vasuti pénztárnál nem fogadják el CFR-re szóló tikketteket, illetve nem pecsételik le, aminek következtében érvényét veszíti.

Előkelő román fürdővendégek Vichyben. Vichy fürdőből jelentik: Văcărescu Helén kisasszony, Románia kiküldöttje a Népszövetség-nél, megszállt a Thermal Palace-ban, hogy Vichy fürdőben az évi szokásos kuráját megtarthassa. D. Negulescu ur, a hágai nemzetközi törvényszék bírója, valamint felesége, szül. Ghica hercegnő, most tartják kurájukat Vichy fürdőben. Lahovaryné, a királyné öfelségének udvarhölgye szintén tegnap érkezett meg Vichy fürdőbe és a Thermal Palace-ban szállt meg.

A FRANCIA ÁLLAM GYÓGYFORRÁSAI
VICHY CELESTINS
 Vese- és hólyagbántalmak, köszvény, cukorbetegség, artritizmus gyógyítására.
VICHY GRANDE-GRILLE
VICHY HOPITAL Gyomor- és bélbántalmak esetében.
 Vezérképviselő: **Filippe Finkelstein, București, str. Câmpianu 20.**

Turnu Severin állomásra kell menniök, ahol összeköttetést kapnak a NFR vagy SRD hajóvonalakkal.

Erre az utazásra azonban nem lehet minden állomásról elindulni, hanem csak Kolozsvár, Brassó, Arad, Nagyvárad, Temesvár és Szebenből, a regáti városok közül pedig Bukarest-Nord, Iocani, Chisineu, Barlad, Cernauti, Iasi, Roman, Bacau, Tecuci, Buzau, Ploiesti, Craiova, Tg. Jiu és Sinaia állomásairól, ahol tikkettjegyeket bocsátanak ki, amelyek a vasuti és hajóvonalakra egyaránt érvényesek 30 napig. A galaci és brailai kikötőben az utasok azt a hajót választhatják Valeov felé a továbbutazásra, amelyiket akarják.

Turnu Severin, Galac és Brailában a tikkettjegyek felmutatása ellenében a hajótársaságok is megadják az ötvenszázalékos jegykedvezményt Buziás, illetve Valeov felé a Du-

Jakabffy penzió

Lacul-Ghilcos — Gyilkostó
Jud. Ciuc.

Új, tiszta, egészséges épület 960 méter magasságban a Gyilkostó kifolyásánál, közvetlen a műút mellett. Pár lépésre a tó és a strand.

Észak, Kelet és Nyugat felől teljes üvegoldalakkal, hűvös esték esetén zárható és fűthető nagy étterem,

felette 72 négyzetméter területű szabad tetőtérasszal, szép kilátással, a központban

3, 2 és 1 személyes csendes kis svájci szobák

Penzióárak egész szezonban 1 személyre:

3-szori étkezéssel ... 120.— lej,
5-szori étkezéssel ... 150.— lej.

Kitűnő és bőséges francia, román és magyar konyha, elsőrendű kiszolgálás.

Átutó vendégek részére is a legjobb pihenő és étkező.

A Jakabffy penzió 26 kilométerre fekszik Gyergyószentmiklóstól. Taxi autóval cca 400 lej, kocsival 200 lej a fuvardíj. Autó és kocsik a városban állandóan kaphatók.

Közvetlen összeköttetés Marosvásárhely és Galac között. A vasút vezérigazgatósága elhatározta, hogy a Galac és Mădăla között közlekedő 400—401. és 402—403. sz. vonatpárokat meghosszabbítja, úgy, hogy ezentúl Marosvásárhelyig fognak eljönni. Ilyenformán Marosvásárhely és Galac között közvetlen vasuti összeköttetés fog létesülni.

Római Császár Szálloda SIBIU

Elsőrangú szálloda, modernül berendezve. 100 szoba, hideg-meleg víz minden szobában. Kitűnő étterem és kávéház.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

(*) A kritikus — válaszol a zeneszerzőnek. Kaptuk a következő sorokat: Érdeklődéssel olvastam a Keleti Újságban Keresztes Károly ügyvéd úr cikkét, amellyel zeneszerzői minőségben fellebbezi meg a Nyíró balladájátékával kapcsolatban a Helikonban az ő muzsikájáról is írt néhány soromat. Azt mondja az ügyvéd úr, hogy a trombita hangját nem tudom megkülönböztetni a klarinétól. Nono! Aztán kicsavarja egy egészen értelmes mondatomat, hogy a végén Kodályékhoz meneküljön segítségért, ami amellyel bizonyít, hogy nagyon is jól megértette ő, miről van szó, csak éppen a dinamika kifejezés jelentésével nincs tisztában, mert — ha megengedi — az nem erőt jelent (erő: az energia), hanem továsodró lendületet. A ritmikai változásoknak tehát a dinamikában igenis jelentős szerepe van. De távolról sem akarok Keresztes ügyvéd urat vitába elegyíteni. Fenntartom ma is, hogy kísérezzenje dílettárs munkát, amit semmiféle fellebbezéssel nem lehet megmásítani vagy meg nem történné tenni. A János vitéz-remniszcenciákat sem, amelyeket pedig elhallgatam és Kodályékra sem akartam hivatkozni. Nyíró József kvalitásos kísérlete jóval többet érdemelt Keresztes ügyvéd úr zenéjénél, ez a fájdalmas igazság s ezt kötelességem volt leszögezni, ha már a Helikon szerkesztői a bírálat gondját rámbízták. Soraim közléséért kérem, fogadják hálás köszönetem és kollegiális tiszteletem nyilvánítását: Szentimrei Jenő. Sztána, 1933. július 26.

KÖZGAZDASÁG

Mi lesz a francia frank sorsa

(Newyork, július 27.) A spekuláció élénk érdeklődéssel fordul a francia frank felé. Teljes a bizonytalanság a frank jövő sorsát illetően. Pénzügyi körök is rámutatnak arra, hogy a francia jegybank nagy aranytartáléka egy magában nem védelme az aranystandardnak. Az amerikai szövetségi jegybankoknál van a világ legnagyobb aranykészlete. Amerika ennek ellenére letért az aranyalapról. Franciaország költségvetése évek óta deficit. Kérdés, a kormány mer-e a lakosságtól újabb áldozatokat követelni, amelyek elengedhetetlenül szükségesek volnának a költségvetési egyensúly helyreállításához. Több milliárd frankot kitevő új adóról van szó és több milliárdos költségvetési redukióról.

Ha Bonnet pénzügyminiszter, aki Londonban heroikus küzdelmet folytatott az aranyvaluta megvédése érdekében, elő tudja teremteni a költségvetési deficit eltüntetéséhez szükséges összegeket, a frank sorsa egyelőre meg mentve. Ha azonban ez nem következne be, akkor a francia valuta jövője kérdésessé válik.

A lapok híradásához azt a kommentárt fűzik, hogy a spekuláció a jövőben is könnyebben fogja megkontrollálni a frankot, ha a francia állami költségvetés továbbra is milliárdokkal deficitet marad.

Kolozsvári árutözsdei árak. Buza ab Kolozsvár, vagonban 480 lej, rozs 360 lej, zab 260 lej, tengeri 230 lej.

KÜLFÖLDI CÉGEK KERESKEDELMI ÖSSZEKÖTTETÉST KERESNEK ROMÁNIÁBAN. Kereskedelmi összeköttetést keresnek Romániában a következő külföldi cégek: 1. Berno Sack, Riga (Letónia) Strabuleia No. 19. vásárol petroleum-termékeket kompenzációs alapon, hő- és sárcipó-import ellenében. Isauro Alvarez, Madrid, Paseo de Cisme No. 10. bármilyen romániai cikk képviselőt vállalkoz. — Weber et Co., Lisabona Rua Prata 30. romániai bab-exportőrrel keres összeköttetést. — Firma sucesor de G. Pereanton S. A. Madrid, Infantas 1. és Hortaleza 15. albaástrom, aragóni irodal és dísz tárgyakat óhajt importálni. — „Anciennes carrieres et Usines Dajaffe freres Mazy Belgia, az u. n. „Rose de Roumanie“, márványt óhajt importálni. — „M. Seynave“ Machelen Flandres Belgia, szálamit, sonkát és más hentesárut óhajt Romániából exportálni. — „De Brus 16 Passage Lemonneir, Liege, mindenféle kézzel dolgozott asztalneműt, fehérneműt, bluzokat akar importálni.

* Az új konverziós törvény végrehajtásának útmutatása magyar fordításban kapható dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj, Memorandului 24. Ára 30, vidékre 40 lej.

* Az adók beszédéről és végrehajtásáról szóló törvény (folyó év április 13. Mon. Of.) magyar fordítása kapható dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Memorandului 24. Ára 30, vi-

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁS

Intelligens fiatal nő, háztartásban jártas, házvezetőnek menne. Leveleket „Szorgalmas” jelígre.

KIADÓLAKÁS

2 uccal szoba, konyha, udvari par-ettes nagy szoba **Karolina** tér 6 sz. al 1 kiadó. Ugyanott egy több fiókos pudli is eladó.

Két szoba konyhás, fürdőszobás, esetleg 1 nagy szoba konyhás komfortos lakást keresek. Címeket a kiadóhivatalba kérek.

Kiadó azonnalra egy 3 és egy két szobás

lakás modern komforttal és egy sarok üzlethelyiség. Értekezni 8—1 és 3—7 között Szenes, Tunarilor 2.

Augusztus 1-ére, Szappan uccában levő kertés villában különbejáratu parkettes szoba fürdőszoba használattal butozottan v. üresen kiadó. — Cim a kiadóban.

ADÁS-VÉTEL

Többféle butorok, szép filodendron, ülőké eladó. Cim a kiadóba,

Eladó kissé használt 4 hengeres Chrysler autó 6 gumival 3 ezer leiert. Értekezni Strada Iulius Cezar 16. Pillangó telep.